

VIHARNIK

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADec GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. 501. 6.

LETO XV — ŠTEVILKA 3

MAREC 1983

POŠTNA PLAČANA

IZVOZ

Izvoz kot oblika mednarodne blagovne menjave je tudi v delovni organizaciji Lesna zastopan z 9 % od skupnega prihodka v letu 1982. Gledano s stališča skupnih potreb v DO, republiki pa tudi končno v zvezi je to preizek odstotek. Za povišanje tega odstotka pa smo dolžni narediti vsi veliko več. Mislim, da bo bralce »Viharnika« zanimalo, da zvedo malo več o tem, kaj izvažamo, kdo izvažata in kam se plasirajo naši polfinalni in finalni izdelki.

Žagan les izvažajo žage Mislinja, Otiški vrh, Mušenik in Vuhred, trame in tramiče pa centralno lesno skladišče Otiški vrh in gozdarstvo Radlje, — lesno skladišče Vuhred. Žagan les se plasira v izvoz preko izvoznikov Slovenijales, Lesnina Ljubljana in Drvo Rijeka v države severne Afrike, države Perzijskega zaliva in Jordanijo. Edini kupec našega lesa v Evropi pa je Italija.

Furnirana vratna krila in SUMO podboje prodamo v Avstrijo in Zvezno republiko Nemčijo. Vratna krila proizvaja TP Prevalje, TP Pameče pa proizvaja SUMO furnirane podboje. Poleg tega izvažamo še iz tega TOZD furnirane obloge in furnirane plošče za proizvodnjo podbojev v ZR Nemčijo. Navadne iverne plošče smo izvozili v glavnem v Italijo, nekaj malih količin v Kuvait in na Ciper. Oplemenitene iverne plošče so bile prodane v Egipt in v ZR Nemčijo. Konfekcionirane OP plošče — police pa se prodajajo v ZR Nemčijo.

Tudi bukovina je v zadnjem času kar močno zastopana v izvozu kot drva, celulozni les in kot hlodovina III klase. Glavni kopec je Italija. Največji del bukovine v izvoz odpremlja GO Radlje, nadalje TOK Radlje, v zadnjem času pa se v izvozna prizadevanja vključuje tudi GO Črna na Koroškem.

Najmočnejši izvoznik v okviru Lesne je TO Nova oprema Slovenj Gradec s svojim proizvodnim programom. Tako so interesantne vzmetnice, ki jih plasira v Libijo, v države Perzijskega zaliva pa tudi v Jordan in države centralne Afrike. Kvalitetnejše izdelke — garniture izvažata v Zapadno Nemčijo.

Iz vsega do sedaj naštetega sledi, da se naši izdelki prodajajo v srednji Evropi, Afriki in Mali Aziji.

Procentualni pregled izvoza po TOZD na osnovi izvoznih carinskih deklaracij (ICD) za leto 1982

TOZD	Izvoz po ICD
1. Nova oprema	21,3
2. TP Pameče	17,5
3. TP Prevalje	16,4
4. TIP Otiški vrh	12,9
5. Žaga Otiški vrh	9,8
6. Žaga Mislinja	6,9
7. Žaga Mušenik	5,6
8. Žaga Vuhred	4,5
9. TSP Radlje	2,0
10. GO Radlje	1,7
11. CLS Otiški vrh	1,0
12. GO Črna na Koroškem	0,3
13. TOK Radlje	0,1
Skupaj DO Lesna Slovenj Gradec	100,0

Delovna organizacija Lesna si je v lanskem letu prizadevala povečati izvoz. Tako je bil dosežen za 38,2 % boljši izvozni učinek kot v letu 1981. V številkah pa je izvoz po ICD

v letu 1981 180.052.491 din

v letu 1982 291.401.030 din

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prenovljeno planinsko kočo pod Kremžarjevim vrhom obiskuje vedno več planincev — Foto: Andrej Šertel

UREDNIŠKI ODBOR JE SKLENIL

V tej številki VIHARNIKA bi moral biti objavljen zaključni račun za leto 1982. Do seje uredniškega odbora, ki je bila 24. 2. 1983 gradivo še ni bilo pripravljeno, zato je uredniški odbor sprejel sklep:

Zaključni račun za leto 1982 in plan za leto 1983 bo objavljen v posebni številki VIHARNIKA, ki bo izšla takoj, ko bo pripravljeno gradivo.

Uredniški odbor je razpravljal o predlogu kolegija direktorjev Lesne, da bi letos objavljali tudi rezultate poslovanja temeljnih organizacij in ga sprejel.

Uredništvo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vsa prizadevanja pa so bila usmerjena v to, da se zmanjšuje izvoz polizdelkov, to je žaganega lesa in povečuje izvoz finalnih izdelkov. To je razvidno iz tega, da smo znižali izvoz žaganega lesa v letu 1982 v primerjavi z letom 1978 za 37,9 %, povečali pa izvoz finalnih izdelkov in to vratnih kril za 19 %, podbojev za 39,5 % in oblog za 68 %.

Tudi uvozna politika je bila usmerjena v to, da se uporablja čim več domačega repromateriala, ki je po kakovosti enak uvoženemu.

V lanskem letu so nas pri izvrševanju planskih obveznosti v izvozu ovirali razni faktorji, ki so negativno vplivali še na velik razkorak med prodajno ceno na domačem trgu in doseženo ceno v tujini. Tako na primer so se močno dvignile cene reprodukcijskim materialom. Vse to je poslabšalo obskrbovanje tujih kupcev. Poleg teh naštetih objektivnosti so na zamike odpremnih rokov vplivali tudi subjektivni vzroki, kot poslabšana kvaliteta ivernih plošč iz proizvodnje TIP Otiški vrh ter nabava manj kvalitetnega furnirja.

K vsemu temu pa je treba dodati še človeški faktor, ki je tudi svoje doprinesel, da je bila kvaliteta slabša, kot smo v samem planu predvidevali. Posledica tega je bila nekompletna odprema naročenega blaga, svojevoljne odpreme naročenega blaga, pa tudi nepravilno označevanje paketov.

Kot poseben problem je treba navesti, da je ravno v proizvodnji podbojev pri nas zastarela tehnologija in da so se začeli tudi v Jugoslaviji, bolje rečeno v Sloveniji, pojavljati proizvajalci SUMO podbojev z veliko bolj moderno tehnologijo in večjo proizvodnjo. Tako je LIP Bled začel poskusno proizvodnjo podbojev na poševni spoj.

Ob tem pa moramo takoj dodati, da se v Lesni intenzivno dela na SUMO podboju, ki bo levo in desno uporaben. Tudi pakiranje se bo temu prilagodilo. Mislim pa, da se vse premalo ukvarjamo z tehnološkimi dosežki, ki so že vpeljeni kot redna proizvodnja na področju Srednje Evrope.

Cene, ki jih dosežemo v izvozu so na nivoju ponudbe in povpraševanja v deželah, kamor plasiramo naše izdelke. Računati moramo pa s tem, da je na vsak izdelek, ki ga od nas kupi tuji partner, še do 7 % zaščitne carine. Tudi negotovost v odpremah — točno na dogovorjeni rok ima svoj negativni vpliv na ceno. Nadalje ima

svoj delež še količina, katero mora naročiti. Če kupuje od svojega proizvajalca v državi, mu ta dobavi tudi manjše količine, če naroči pri nas, je vezan na večje količine, katere mu pa v končni fazi vežejo večja obratna sredstva in podraže izdelke — oziroma povišajo prodajno ceno, s tem pa pade konkurenčnost. Z nepovišanjem cen je povezana tudi inflacijska stopnja v posameznih državah. Tako je v Avstriji komaj ca. 5 %, v ZR Nemčiji od 7 do 8 %. V takih okoliščinah pa je za njih dvig cen iluzoren — nespremenljiv.

Planske izvozne naloge za 1983 leto so v primerjavi z doseženim v 1982 višje, vendar pa ne tako visoke, da se ne bi dale realizirati ob prizadevanjih vseh.

Ob tem moramo upoštevati politične usmeritve delovne organizacije Lesna Slovenj Gradec, ki pa so v skladu z celokupnimi prizadevanji naše ožje in širše domovine.

Načela, ki jih bomo morali upoštevati ob realizaciji izvoznih prizadevanj:

1. plan izvoza po ICD, ki je bil postavljen s strani SISEOT mora biti realiziran,

2. največja negativna razlika, ki je dovoljena za posamezne vrste izdelkov med neto prodajno ceno na domačem trgu in doseženo končno dinarsko ceno v izvozu je lahko do

30 % ali do 25 % na lastno ceno izdelka za tiste, ki so neprimerljivi s ceno na domačem trgu.

Za proizvode, ki se prodajajo v izvoz po sejmskem sporazumu ali v maloobmejnem prometu pa je dovoljena negativna razlika do 45 % oziroma 40 % na lastno ceno za izdelke, ki niso primerljivi s ceno na domačem trgu,

3. cilj delovne organizacije Lesne je, da naj ne bi bil izpad dohodka v letošnjem letu večji od 50 % v primerjavi z lanskim letom,

4. uvoz za potrebe DO Lesne se mora znižati v letu 1983 za 20 % v primerjavi z letom 1982,

5. pri združevanju deviz moramo v letu 1983 doseči bolj uravnovešeno bilanco (v letu 1982 v razmerju 1 : 3 v korist tujim partnerjem v državi) tako, da se približamo cilju v razmerju 1 : 1,

6. sestavni del plana mora biti usklajena dinamika odplačevanja deviznih anuitet in uvoz repromateriala, rezervnih delov ter opreme,

7. zaradi večjega ostanka uvoznih pravic v DO Lesna je naš cilj čim več izvoziti preko sejmskega sporazuma in maloobmejnega prometa.

S temi usmeritvami je soglašala tudi komisija za usmerjanje izvozne-uvozne politike DO Lesna.

Franc KREBS

Poslovno poročilo o gospodarjenju TOK Gozdarstva Radlje

V preteklem letu smo gospodarili v zelo težkih pogojih. Obseg sečenj se je povečal na nivo srednjeročnega plana za leto 1985; iztekalo pa se je zadnje leto veljavnosti gozdno-gospodarskega načrta za enoto zasebni gozdovi — desni breg ob tem, da so bili etati pri mnogih lastnikih že izkoriščeni, nekateri večji lastniki z večjimi zaostanki pa niso imeli interesa sekati. Strokovni delavci TOK so si zelo prizadevali, da smo uspeli realizirati tudi to lesno maso tako, da smo organizirali sečnjo in spravilo lesa.

V preteklem letu smo delali z zmanjšanim številom zaposlenih, saj sta bila v začetku leta dva v JNA, dva delavca sta šla sredi leta v penzijo, vodja odpreme pa je sredi leta nepričakovano umrl. Tako smo

nadomeščali in vključevali priložnostne delavce oz. kmete.

V letu 1982 so se bistveno zvišali investicijski viri in sicer od 5.233.000,— din v letu 1981 na 24.904.000,— din kar pomeni 4,7 × več. Seveda je to zahtevalo veliko našega angažiranja še posebno zato, ker smo več investicij izvajali v lastni režiji. Odprli smo si tudi dodatno delo z izgradnjo telefonskega omrežja na področju Remšnika, Podlipja in Orlice.

V zadnji četrtini leta nas je prizadela tudi energetska kriza, ki smo jo občutili v pomanjkanju goriva nato pa kot omejitve porabe goriva za službena osebna vozila.

Težave v LESNI so zahtevale veliko časa za sestanke in dogovarjanja. V oktobru smo bili v Radljah nosilci

republiškega seminarja iz gojenja gozdov, ki je zahteval dodatni čas za priprave in izvedbo seminarja.

Vremenske razmere so bile take, da so med letom imeli kmetje malo časa za delo v gozdu; sekali so predvsem v zgodnjih spomladanskih mesecih — marec, april — in proti koncu leta — november, december.

Na področju Pernic je večjo škodo povzročilo neurje.

Ob naštetih pogojih pa smo plan sečnje iglavcev 30.900 m³ izpolnili 99 % — oz. posekali 30.543 m³.

Od tega je prišlo v odkup 26.448 m³, za domačo porabo je bilo odobreno 3.695 m³, za izgradnjo telefonskega omrežja pa 400 m³ drogrov. Pri listavcih pa smo zaradi zaostankov posekali celo nekaj več, kot je bilo planirano, saj je bil planirani odkup (2.100 m³) presežen za 52 % (3.195 m³).

Zaradi preusmeritve gojitvenih delavcev na sečnjo v zadnjih treh mesecih leta smo v nekoliko zmanjšanim obsegu opravili gozdno gojitveno dela in sicer po dnevih 89 % — 2.223 dnevov ter po površini 305 ha ali 87 % od letnega plana.

Za prodani les smo iztržili 89.406.036,61 din, kar pomeni v povprečju 3.058,81 din/m³.

Za 97 % izpolnjeni plan po količinah smo iztržili 98 % planirane vrednosti. Ostalo smo realizirali 28.379.180,31, kar je za 49 % nad planiranim. Presežek smo dosegli z večjim odkupom in prodajo rezanega lesa, novoletnih jelk ter izvajanjem investicij in investicijskega vzdrževanja v lastni režiji.

Tako smo letno planirano realizacijo dosegli s 102 %, celotni prihodek s 103 %, dohodek z 98 %, čisti dohodek s 94 % in ostanek čistega dohodka z 89 % oz. v višini 3.502.826,58 din.

Na nižje doseženi dohodek od planiranega so predvsem vplivali močno prekoračeni splošni stroški (145 %) ter prekoračene devizne premije (315 %).

Ob analizi splošnih stroškov smo ugotovili, da so prekoračitve objektivne, saj se 1.420.000,— din nanaša na povečane stroške nabave goriva za najete buldožerje, s katerimi smo izvajali investicije v lastni režiji ter za povečane stroške pluzenja cest.

Na devizne premije nismo imeli vpliva.

Osebnih dohodkov smo izplačevali v okviru družbenega dogovora o delitvi OD. V primerjavi z letom 1981 so porasli v povprečju za 16 %, v primerjavi s planom za leto 1982 pa za 5 %.

Ugotavljamo, da so na TOK merila iz družbenega dogovora nesporemljiva, ker ustvarjeni dohodek ni samo odraz prizadevanja kolektiva, ampak še raznih drugih okolištin.

TOK je v letu 1982 posloval z lastnimi viri obratnih sredstev, oz. je viške preko IB posojal drugim TOZD Lesne.

Investicijski plan smo izpolnili v celoti, razen v izgradnji telefonskega omrežja, za kar pa nosi krivdo PTT podjetje, ki je pričelo z delom šele proti koncu leta.

Neizkoriščeno je ostalo 4.892.000,— din delno tudi zaradi slabe likvidnosti LESNE.

TONE MODIC, dipl. ing. gozd.

Kmetje TOK Slovenj Gradec so sprejeli zaključni račun

Kmetje temeljne organizacije kooperantov gozdarstva Slovenj Gradec so na zborih v drugi polovici februarja potrdili zaključni račun za leto 1982, se dogovorili o delitvi ostanka čistega dohodka in razpravljali o temeljnih plana za leto 1983.

Blagovno proizvodnjo so kmetje TOK Slovenj Gradec dosegli z 89 %, kar pomeni, da plan ni bil dosežen. Na drugi strani pa so bistveno presežili plan domače porabe lesa. Od 3500 m³ planiranih količin lesa je bilo odobrenih 5600 m³, kjer pa še ni vštet les za potrebe izgradnje telefonskih omrežij in les za potrebe spomeniškega varstva (vzdrževanje cerkva). Potrošnja lesa za domačo porabo na tem območju izredno hitro raste. Čeprav domača poraba bremeni blagovno proizvodnjo, ker se za to potrošnjo ne obračunava biološka amortizacija in druge dajatve, pa je na drugi strani viden napredek v razvoju območja. V zadnjih dveh letih so kmetje veliko gradili, predvsem v hribovskih krajih in si s tem ustvarili boljše pogoje za življenje in gospodarjenje v prihodnjih letih.

Tudi pri opravljenih gojitvenih delih plan ni bil v celoti izvršen. Opravljeno je bilo 2500 gojitvenih dnevov, od tega so kmetje sami opravili skoraj polovico gojitvenih del. To pa je napredek, saj vsi skupaj stremimo za tem, da bi kmetje sami opravili čimveč del v svojem gozdu. Ta dela so tudi kvalitetno opravljena, saj ima vsak lastnik gozda interes, da skrbno gospodari s svojim premoženjem, ki mu je eksistenčnega pomena.

Pri pregledu rezultatov, ki jih izkazujejo s številkami, je slika nekoliko drugačna. Plačana realizacija je bila dosežena s 96 % ali za 7 % višje, kot je bil izvršen obseg del. Celotni prihodek znaša 97 %, dohodek pa 101 % napram planu, čisti dohodek je bil dosežen z 99 % in tako beležimo ostanek čistega dohodka 876 0000 din. Del teh sredstev so namenili za rezervni sklad, za posojila za nerazvite, za obvezna združevanja, za gozdarski šolski center, družbeno prehrano, svobodno menjavo

dela itd., za delitev članom kooperantom pa ostane 621 0000 din oziroma 530 0000, ko bodo pokriti zdatki za zbor po terenih, dotacija mladim združnikom, sklad za naravne nesreče na terenu. Ta ostanek sredstev so kmetje TOK Slovenj Gradec tudi letos namenili za izgradnjo stanovanjskih poslopij in telefonskih omrežij. V razpravi so ugotavljali, da bi ta denar lahko tudi delili, da bi si vsaj delno povečali zelo nizko odkupno ceno lesa, ki je bila za m³ iglavcev povprečno 1.810,00 din in za listavce 1.340,00 din. Ker pa so na območju, kjer gospodarijo kmetje TOK Slovenj Gradec še velike potrebe po izgradnji primernih življenjskih prostorov in glede na to, da so že prejšnja leta združevali sredstva za te namene, so se tudi letos na vseh zborih odločili, da bodo 300 0000 din namenili za kreditiranje stanovanjske izgradnje, 230 0000 din pa za sofinanciranje telefonije.

V razpravah o planu za letošnje leto so kmetje ugotavljali, da je ugodno zastavljen in ga bodo s prizadevanji lahko izpolnili. Predvideli so za 1000 m³ nižji plan sečnje kot v lanskem letu, gozdnogojitvena dela pa v skladu s srednjeročnim planom. Predvidevajo povišanje odkupnih cen za 10 %, vendar šele v II. polovici leta. Zaradi povečane stopnje bodo morali ustvariti več sredstev za amortizacijo, investicijsko vzdrževanje planirajo na stopnji lanskega leta, prav tako biološko amortizacijo, stroške transportnih storitev pa planirajo nekoliko višje kot lani, za ca. 7,5 %. Ostanek čistega dohodka je planiran za ca. 100 0000 din nižje kot v lanskem letu.

Na vseh zborih so kmetje živo razpravljali o gospodarjenju, predvsem pa so posvetili pozornost urejanju cest in mostov, ki jih je na tem območju veliko in so potrebne popravila. Dogovorili so se, da bodo letos več investicijskih sredstev vložili v dokončanje začelih investicij in sofinanciranje gozdnih vlak.

I. Robnik

V vsako kmetijo - gasilni aparat

Štab CZ DO Lesna je v svojem programu dela načrtoval tudi izobraževanje kmetov-kooperantov. V ta namen je sklenil izvajati predavanja o požarni preventivi. Geslo — cilj izobraževanja je: v vsako kmetijo — gasilni aparat. Predavanja se že izvajajo in obsegajo teoretični del, ki je obogaten s predvajanjem filma in praktični del — prikaz ravnanja z gasilnimi aparati.

Nakup gasilnih aparatov za kmete kooperante opravi TOK na svojem območju. TOK je zadolžen, da opravi montažo in letni pregled gasilnih aparatov strokovno usposobljena oseba.

Odločili smo se za nakup enotnega gasilskega aparata in to: ročni gasilni aparat za gašenje s prahom »S9.« V ta namen ga bomo tudi opisali.

Aparat za gašenje s prahom dobro gasi začetne požare vseh vrst gorljivih snovi.

Glede na količino gasilnega prahu, ki jo vsebuje aparat, je poleg črke »S« dodana še številka, npr. 1, 2, 3, 6, 9 itd., kar pomeni količino gasilnega prahu v kg. Skupno vsem pa je, da potisne gasilni prah iz posode sila ogljikovega dioksida.

GASILNI PRAH plamen zaduši, poleg tega pa pod vplivom visoke temperature razvija še interni plin, ki delno pospešuje dušenje.

Kot gasilni prah najpogosteje uporabljamo natrijev hidrokarbonat (soda bikarbona), ki je eno vesoljnih kemičnih sredstev za gašenje požarov nafte in naftnih derivatov ter gorljivih plinov. Ker ne prevaja električnega toka, je prah učinkovit tudi pri gašenju elektroinstalacijskih naprav in elektromotorjev. Uspešno gasi tudi požare trdnih snovi, toda le v začetku, če niso še nastala žarišča oz. žerjavica. V tem primeru pa bi bilo gašenje brez posebnega uspeha. Gasilni

PRAVNE AKTUALNOSTI

Ugotavljanje in priznavanje z delom pridobljene delovne zmožnosti

Po 20. členu Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list SRS, št. 27/82) se za delovno zmožnost šteje: tista strokovna znanja, sposobnosti in spretnosti, ki jih je delavec pridobil oziroma razvil z uspešno končanim usposabljanjem z delom ali z uspešnim opravljanjem del oziroma nalog v neposrednem proizvodnem ali drugem procesu. Ker mislimo v tem sestavku pisati zlasti o ugotavljanju delovne zmožnosti na podlagi uspešnega opravljanja del oziroma nalog, omenimo za delovno zmožnost, pridobljeno z uspešno končanim usposabljanjem z delom le to, da omogoča ta način ugotavljanja delovne zmožnosti pridobivanje posameznih strokovnih znanj ter razvijanje sposobnosti in spretnosti za opravljanje določenih del oziroma nalog z opravljanjem proizvodnega dela in delovne prakse neposredno v delovnem procesu, pri čemer ga izvajamo kot sestavni del programov za pridobitev ali izpopolnjevanje strokovne izobrazbe ali pa po samostojnih vzgojnoizobraževalnih programih usposabljanja z delom.

Ugotavljanje delovne zmožnosti je, kot smo že navedli, pogojeno z uspešnim opravljanjem del oziroma nalog v neposrednem proizvodnem ali drugem procesu in daje možnosti delavcem, ki sicer nimajo ustrezne strokovne izobrazbe, da so enakopravno z drugimi delavci razporejeni na druga zahtevnejša dela oziroma naloge, in da lahko kandidirajo v razpisnem postopku. Ob tem je potrebno poudariti, da ugotavljanja delovne zmožnosti ni mogoče predvideti za vsa dela in naloge, ampak le za tista, za katera je to možno in utemeljeno. Tako na primer je mogoče ugotavljati delovne zmožnosti za delavca, ki opravlja dela oziroma naloge iz varstva pri delu, ker mora imeti tak delavec že po zakonu ustrezno strokovno izobrazbo in strokovni izpit itd. Tudi ni utemeljeno, da bi to priznali za tista dela oziroma naloge, pri katerih že sama narava dela in ustrezna usposobljenost tega ne dopušča (dela projektanta, pravnika, ekonomista itd.). Pa tudi sicer ne bi bilo smotno, da bi pri priznavanju delovne zmožnosti šli v preveliko širino, saj bi tako razvrednotili pomen strokovne izobrazbe in s tem še poslabšali izobrazbeno sestavo zaposlenih.

Po zakonu o delovnih razmerjih lahko delavci ugotavljamo in priznavamo z delom pridobljeno delovno zmožnost po ustreznem postopku le za dela in naloge, katere so vnaprej določene v samoupravnem splošnem aktu. Tako smo v Lesni v predlog pravilnikov o organizaciji in razvidu del oziroma nalog zapisali, da je možno ugotavljati z delom pridobljeno delovno zmožnost za delavce, ki se usposabljaajo s praktičnim delom, z usposabljanjem še niso končali, nadalje za delavce, ki opravljajo organizacijska in po-

slovodna dela ter za delavce, ki opravljajo rutinska dela.

Postopek za ugotavljanje z delom pridobljene delovne zmožnosti pa smo opredelili v pravilniku o ugotavljanju delovne zmožnosti, katerega predlog je ta čas v javni razpravi po temeljnih organizacijah Lesne. V njem smo določili predlagatelje tega postavka, sestavo in pristojnosti posebne strokovne komisije, ki bo delovne zmožnosti ugotavljala, merila in kriterije za presojo delavčeve delovne uspešnosti, pogoje, ki jih mora izpolnjevati delavec, načine ugotavljanja, izdajo in veljavnost potrdila o ugotovitvi delovne zmožnosti in druge okoliščine, pomembne za utemeljeno in pravično ugotovitev dejanske delovne zmožnosti delavca.

Najbolj zanimiva so zlasti določila o načinu ugotavljanja delovne zmožnosti in veljavnost potrdila o ugotovitvi delovne zmožnosti v temeljni organizaciji. Po predlogu naj bi strokovna komisija ugotavljala delavčovo delovno zmožnost na podlagi rezultatov njegovega dela v zadnjih petih letih, na podlagi ustrezne delovne dokumentacije (delovnih nalogov, proizvodno-tehničnih, tehnoloških in drugih podatkov) na podlagi pismenih poročil o uspehu poslovanja organizacijske enote, v kateri je delal in uspešno opravljenega preizkusa njegove delovne zmožnosti v skladu s kriteriji in merili iz konkretno določenega strokovnega področja. Preizkus z delom pridobljene delovne zmožnosti bi se opravljal: za rutinska dela oziroma naloge z ustreznimi pismenimi preizkusi ali drugimi testi, za poslovodna, organizacijska in druga dela oziroma naloge pa po potrebi z izdelovanjem posebnih pismenih nalog, s katerimi bi ugotavljali sposobnost delavcev, da strokovno in samostojno opredelijo posamezne probleme.

Glede veljavnosti potrdila o ugotovitvi delovne zmožnosti je potrebno reči, da naj bi veljalo le za dela in naloge v tisti temeljni organizaciji, kjer si ga je delavec pridobil.

Na koncu sestavka bi želel opozoriti še na to, da z delom pridobljene in ugotovljene delovne zmožnosti ni mogoče v absolutnem smislu enačiti s strokovno izobrazbo ali nekdanjo interno kvalifikacijo (glej komentar k zakonu o delovnih razmerjih), kajti delavec z ugotovljeno delovno zmožnostjo lahko uspešno opravlja le določena dela oziroma naloge in ga ni mogoče razporediti k drugim delom oziroma nalogam, medtem ko je mogoče delavca s strokovno izobrazbo interno kvalifikacijo razporediti k vsem delom oziroma nalogam, za katera se zahteva določena strokovna izobrazba.

Ivan PENEČ, dipl. pravnik

prah, ki je poglavitna sestavina sode bikarbone, je v manjšem odstotku pomešan še z dodatki, kot sta med drugim aluminijev in magnezijev stearat. Ti pripomorejo, da prašek dobro drsi, poleg tega pa ga ščitijo tudi pred vlago, ki je v zraku, da se ne bi zlepil in da bi se obdržal na površini tekočine, ne da bi jo vpijal.

Gašenje telefonskih in radijskih naprav s prahom ni priporočljivo, ker bi s prahom povzročili precej škode tudi tistim napravam, ki jih ogenj sicer še ni zajel, oblak prahu pa bi jih že dosegel. Pri teh vrstah požarov prihaja v poštev samo ogljikov dioksid oz. halon.

PRIPRAVA ROČNEGA GASILNEGA APARATA »S-6« ali »S-9« za gašenje

1. sprostim ročnik aparata — slika 1
2. snamemo varnostno sponko — slika 2
3. pritismo vzvod aparata navzdol — slika 3
4. pritismo vzvod na ročniku — slika 4

POSTOPEK GAŠENJA — Curek prahu usmerimo naravnost nad gladino goreče površine tako, da se prah od nje odbija neposredno pred plamenom v sam plamen, ki objame steber plamena. Posamezni prašni delci v oblaku morajo prodirati skozi plamen kakor zaščitna stena, ki preprečuje kisiku dostop do goreče snovi.

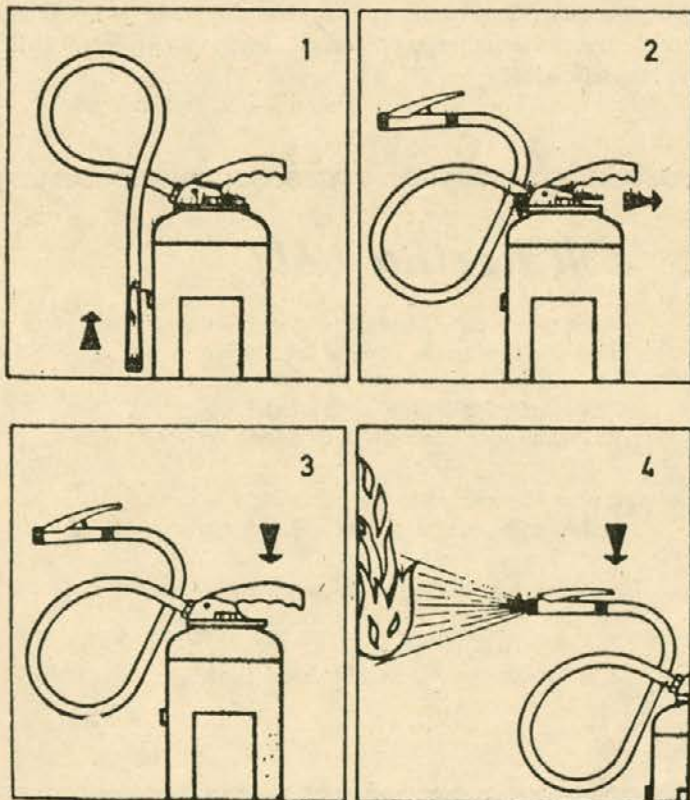
Pri uporabi aparata moramo ročico na glavi oz. vzvod na ročniku odpirati in zapirati v presledkih 2—3 sekund, da bi tako preprečili hitro udarjanje pritiska, ki se je v posodi pomešal s prahom.

Požar s tem aparatom bodo gasili tako, da se bomo postavili v smeri vetra in se požaru čim bolj približali. Površinske požare bomo gasili od roba, potem pa v cikcak črti. Za gašenje požara, ki je zajel večjo površino, moramo pripraviti najmanj 2 do 3 aparate in gasimo hkrati vsaj z dveh strani. Ne smemo pa gasiti tako, da bi uporabili najprej en, nato drug in zatem še tretji aparat.

PRIPRAVA ROČNEGA GASILNEGA APARATA »S« ZA PONOVO GAŠENJE — Aparat moramo do konca izprazniti in šele nato odpreti. Iz posode moramo spraviti ves zaostali ogljikov dioksid, ki je deloval kot potisna sila. V nasprotnem primeru bi pri odpiranju aparata odneslo pokrov z veliko močjo naravnost proti nam.

Ko smo se prepričali, da aparat ni več pod pritiskom, odvijemo glavo aparata in začnemo s čiščenjem notranjosti posode ter preprihemo cev in ročnik. Nato damo v posodo novo količino prahu in novo jeklenko, napolnjeno z ogljikovim dioksidom. Aparat zavarujemo še z varnostno sponko, izpolnimo kontrolni list in ga postavimo na določeni prostor. Vsa opravila pri polnjenju aparata mora izvajati strokovno usposobljena oseba.

Franc Potisk

Skupinsko (teamsko) delo kot osnova za boljše in uspešnejše poslovne odločitve

V praksi smo priča napačnim poslovnim odločitvam, ki so v veliki meri odvisne od posameznikov, ki pozabljajo na že znane in v praksi uporabljene metode za reševanje problemov.

Problem nastane, kadar želi posameznik ali skupina doseči neki določeni cilj, pa ne ve, kako bi to storil, torej ne more ravnati z že znanimi postopki. Poznamo veliko število različnih metod za reševanje problemov. Najznačilnejše in najuspešnejše so metode, ki predvidevajo činitelje, ki spodbujajo človeka, da sprejema tudi zamisli drugih.

Človek se navadi delati z drugimi ljudmi in seveda tudi upoštevati in spremljati njihove zamisli edino le, če dela v skupini. Zaradi tega skoraj vse znane metode za reševanje problemov predlagajo skupinsko (teamsko) delo. Takšno delo pa je učinkovito le, če ima vsak posameznik v skupini natanko opredeljeno vlogo ter pravice in dolžnosti. Predvsem pa mora človek doživljati v skupini potrebno zaupanje in spoštovanje. Ena izmed metod za reševanje problemov je BRAINSTORING metoda (lov na zamisli, burjenje duha).

Značilnost te metode je skupinsko izražanje zamisli za reševanje naprej definirane problema. Na samem sestanku je v prvi fazi osnovni poudarek na količini idej, ne pa na njihovi kvaliteti. Šele v drugi fazi (po končanem sestanku) sledi kritično vrednotenje in izbiranje izrečenih misli. Izražene misli naj bi bile čim bolj raznolične in neobremenjene z že znanimi rešitvami. Da bi dosegli navedene želje je potrebno upoštevati nekatera dejstva, ki vplivajo na uspešno reševanje problemov.

— Udeleženci sestanka morajo brez predsodkov in neprisljano izražati svoje misli.

— Na sestanku je prepovedano vsako kritično obravnavanje izrečenih zamisli. S tem želimo odpraviti enega osnovnih vzrokov, ki zavirajo oz. preprečujejo ustvarjalno razmišljanje.

Še posebej pa so prepovedane nekatere fraze, ki jih poslušamo na mnogih sestankih.

— Želimo si predvsem veliko število zamisli, s tem pa se veča tudi verjetnost, da bomo med njimi našli kako dobro rešitev. Iz izkušenj vemo, da se le okoli 1 % izrečenih zamisli v praksi tudi uresniči.

— Udeleženci sestankov naj poskušajo svoje zamisli kombinirati z zamislimi drugih, jih dalje razvijati in tako izboljšati kakovost in število zamisli. Prav zaradi te povezave je skupinsko delo odločilnega pomena.

— Velikega pomena pri takšnem načinu dela je tudi število in struktura sodelujočih. Premajhno število ne zagotavlja dovolj zamisli, če pa je udeležencev preveč, marsikdo ne pride do besede. V praksi se je uveljavilo število 5 do 15 udeležencev. Kar zadeva udeležence sestanka, je priporočljivo, da so to ljudje, ki so navajeni delati skupaj in da so njihovi medsebojni odnosi dobri. Najbolj pomembno je, da niso vsi iste stroke. Takšna struktura odpravlja »strokovno slepoto«, kateri so podvrženi strokovnjaki za obravnavano področje. Priporočljivo je vključiti tudi zunanje svetovalce, ki niso obremenjeni s »hišnimi navadami«.

— Sestanek mora seveda nekdo pripraviti in voditi. Uspeh sestanka je v veliki meri odvisen od vodje sestanka. Le-ta mora problem zelo podrobno in dovolj natančno obrazložiti, le tako bodo udeleženci lahko usmerjeno in motivirano razmišljali. Vodja mora biti strokovno dovolj dobro podkovan in imeti mora izrazite ustvarjalne sposobnosti.

(Nadaljevanje na 6. strani)

— Prostor, v katerem je sestanek, mora biti predvsem miren. Važen je tudi urnik sestanka, ki naj ne bo predolg, ker se že po 60. minutah intenzivnega iskanja zamisli, učinkovitost tako zmanjša, da ni mogoče pričakovati dovolj niti dovolj kvalitetnih zamisli.

Ugotovili smo torej, da lahko tudi proces ustvarjalnega razmišljanja standardiziramo z uveljavljenimi metodami. Morda bo opisana metoda zanimiva za bralca ali celo uporabna v praksi določene sredine.

Marjan Strmšnik

Uporabljena literatura: Praktische Erfahrung mit Brainstorming, Wt. Z.Ind. Fertig., 64, št. 6.

KRAMLJAJMO O ŽGANJARJENJU

Med zimska kmečka opravila spada tudi kuhanje žganja. Žganjekuha je lahko zanimiv konjiček tudi za tiste, ki nimajo svojega sadovnjaka. Žganje lahko pridobivamo iz najrazličnejših sadežev, pomembno je le, da niso strupeni in da vsebujejo sladkor. O pripravah za kuhanje in o načinu kuhanja žganja je tiskana slovenska beseda silno pičla. Menim, da zaradi »prepovedanega početja« v avstro-ogrskem, staro jugoslovanskem in okupacijskem času. Kuhanje žganja je bilo takrat strogo nadzorovano in podvrženo davkarji. In vsako polnoletno dušo pri hiši so dovolili skuhati določeno količino žganja brez dajatev, za vsak nadaljnji liter pa je bilo potrebno plačati davek. Čas kuhanja so dovoljevali do ure natančno. Zato so kuhali žganje tudi ponoči, ko se niso nadejali kontrole financarjev. To je bilo takrat zares prepovedano početje ali kuhanje »na črno«. Iz te navade se še danes skuha veliko žganja ponoči, čeprav žganjekuhe danes pri nas ni potrebno prijavljati.

Priprava mase za kuhanje žganja in kuhanje samo je že od nekdaj veljalo za veliko skrivnost. Vsak žganjekuhar ve o tem nekaj svojega, bodisi iz ustnega izročila svojih prednikov ali sosedov, marsikaj pa tudi iz lastnih izkušenj. Ker je v naših krajih mnogo žganjekuharjev, je s tem nastala tudi množica drobnih receptov za pridobivanje dobrih vrst žganja. Zakaj bi si tisti bralci Viharnika, ki se za to vrsto drobnega gospodarstva zanimajo, med seboj kaj ne povedali, oziroma kaj ne napisali? Uredništvo Viharnika vabi vse bralce, ki jih karkoli zanima iz področja žganjekuhe, da nam pošljejo svoja vprašanja. Objavili jih bomo in hkrati poprosili naše bralce, da nam iz svojih izkušenj na ta vprašanja odgovorijo. Kotiček lahko postane zanimiv, še bolj pa koristen. Vse pa je seveda odvisno od zanimanja bralcev, da bodo te izkušnje nekje zapisane in ohranjene.

Za korajžo vsem, ki jim je prijetno ne le pitje žganja, temveč tudi pripravljanje in kuhanje, pa danes nekaj o žganjekuhi na splošno.

Alkoholno vrenje so poznali že v najstarejših časih, čeprav niso vedeli, kaj to vrenje povzroča. Danes vemo, da povzroča alkoholno vrenje cela vrsta različnih glivic ali kvasovk. Te razkrajajo grozdni in sadni sladkor v alkohol in ogljikov dvokis. Navadni jedilni ali trsni sladkor kvasovke ne morejo predelati direktno v alkohol. Prej ga morajo s pomočjo svojega encima spremeniti v grozdni in sadni sladkor. Šele tak je poraben za hrano kvasnicam. Količina alkohola je torej odvisna od odstotka sladkorja v kvašeni masi. Če je sladkorja preveč, se kvasovke ne

morejo razmnoževati in alkoholno vrenje ne nastopi. Ta pojav izkoriščamo pri konserviranju sadja v sladkornih raztopinah, pri kuhanju marmelade in džemov. Kvasnice najlepše uspevajo, če vsebuje mešanica do 25 % sladkorja. Naravnega grozdnega in sadnega sladkorja ni v nobenem svežem sadežu toliko, da bi ovi-ral razmnoževanje kvasovk in s tem alkoholno vrenje. Nekateri žganjarji, ki želijo pridobiti velike količine žganja, dodajajo vložnim sadežem konzumni sladkor. Taka koncentrirana brozga vre nekoliko dalj časa, daje pa seveda več žganja. Pravijo, da tako početje ni dobro, ker zmanjšuje aromo žganja. Drugi vložene sadeže najprej prekuhajo, po kuhanju pa jih ne zavržejo, temveč jih spravijo nazaj v sod, dodajo nekaj sladkorja in prepustijo vse skupaj ponovnemu alkoholnemu vrenju. Tako žganje nastane izključno iz dodanega sladkorja in je tudi slabo aromatično. Iz enega kilograma dodanega sladkorja dobimo približno en liter 50 % žganja. Pravi poznavalci žganja trdijo, da tak »narejenec« takoj ločijo po aromi od pravega žganja, ki je skuhan »pošteno« iz pravih sadežev in s tem iz naravnega grozdnega in sadnega sladkorja.

Ker sodeluje pri alkoholnem vrenju več vrst kvasovk, nastane pri tem tudi več vrst alkohola. Glavna sta **etilni** in **metilni** alkohol. Etilnega imenujemo »ta pravi«, metilnega pa »ta zmešanega«. Po zaužitju metilnega alkohola rada boli glava, ker se v krvi pretvarja v mravljinčno kislino. Močno učinkuje na živce in lahko zaradi prevelike zaužite količine tudi oslepimo. Nekaj metilnega alkohola je v vsakem žganju, največ pa v takšnem, ki smo ga skuhati iz sadja. Večino metilnega alkohola lahko s skrbnim prekapanjem odstranimo, ker ima nižje vrelišče kot etilni alkohol. To tudi vsak žganjar počne, ko posebej shrani nekaj prvega žganja. Rečemo mu **cvet** ali **foržič**. Pravijo, da ni za uživanje, da je samo za mazanje od zunaj. To so kuharji žganja počeli že nekoč, čeprav niso vedeli, da to počnejo prav zaradi zlo-glasnega etilnega alkohola.

Če bo naš izziv o vašem sodelovanju v tem kotičku do prihodnje številke uspešen, bomo kaj več o alkoholnem vrenju pokramljal prihodnjič. Če pa vaših vprašanj in vaših nasvetov ne bomo prejeli, bomo s kramljanjem prenehali. Tale zapis pa najbrž tudi ne bo vsem odveč.

Andrej Šertel, dipl. inž. gozd.

Matezina bol!

*V hrapave roke, obraz je svoj skrila,
da bolečino svojo v njih bi utopila.*

*Zakaj mati skrivaš svoja lica?
Zakaj nasmeh izginil je in blede so lica?*

*Huda nesreča stiska ji srce,
otrok njen, se v vrtincu življenja izgubil je.*

*Svet se kruto z njim je poigral,
nesreči njegovi se je le smejal.
Nesreči tuji se smejati ni težko,
a slišati ta smeh, za mater ni lahko.*

V. Gerl

Poraba toplotne energije v LESNI

1. Porabniki toplote

Porabniki toplotne energije v Lesni so lesnopredelovalni TOZD. V primerjavi z njimi je poraba na gozdarskih TOZD zanemarljiva. V tehnologiji se toplota potrebuje:

- a) za sušenje lesa: Nova oprema, TP Prevalje, TSP Radlje-Podvelka, žaga Otiški vrh
- b) za stiskalnice: TP Pameče, TP Prevalje, TIP Otiški vrh, TSP Radlje-Podvelka
- c) za lakirnice — sušilni kanali: TP Pameče, TP Prevalje, TSP Radlje-Podvelka
- d) za sušenje osnovne surovine za iverne plošče.

Nadaljnji porabnik toplote je ogrevanje proizvodnih in pisarniških prostorov v zimskem času.

2. Surovine za toplotno energijo

V lesno-predelovalni industriji nastajajo lesni odpadki, ki so odlična surovina za proizvodnjo toplotne energije. Slaba stran njihovega izkoriščanja za proizvodnjo toplotne energije pa je v visoki ceni energetskih naprav — kotlov, nelesne ostanke, ki so nekajkrat višji od enakovrednih naprav za kurjenje s kurilnim oljem.

Lesni odpadki, ki jih daje lesno-predelovalna industrija so:

- a) lubje; CLS Otiški vrh, MARLES Radlje
- b) prah — žagovine, oblovin; TOZD finalne predelave in TIP
- c) žagovina surova; žage
- d) odpadno iverje; TIP
- e) sekanci iz obrezlin; žaga Sp. Vižinga
- f) razni kosovni odpadki; vsi TOZD lesne predelave

3. Instalirane energetske kapacitete in poraba goriv v letu 1982

Kot je iz tabele razvidno, je daleč največji porabnik toplotne energije TIP Otiški vrh. V sami kotlovnici smo pokurili v letu 1982 ca. 7220 ton prahu in odpadnega iverja, kar je pri izkoristku $\eta = 0,7$ za zgorevanje lesnih ostankov in $\eta = 0,8$ za zgorevanje mazuta enakovredno 3000 tonam mazuta. S predelavo kurišča na kotlu v letošnjem letu bi pri kotlu z zgorevanjem lubja popolnoma izločili porabo mazuta. Če bi olupili 170.000 m³/leto hlodovine, imamo s tem lubjem na razpolago za 1400 ton olja, energije v enem letu. Nastopi višek energije v lesnih odpadkih. Ta se bo dal izkoristiti z ogrevanjem prahu v novem sušilniku. Sicer pa je pri moteni oskrbi s tekočimi gorivi za nemoteno proizvodnjo TIP edina rešitev priklop na plinovod. Obratovanje obstoječih sušilnikov je možno trenutno samo s tekočimi gorivi, z manjšimi predelavami pa bo možno tudi z zemeljskim plinom.

objekt	inst. moč MUU	poraba t/leto	poraba t/leto	ekvivalent v olju t/leto	prihranek z varčevanjem t/leto
1. TIP					
Otiški vrh kotlovnica	5,8	679	7.220	3.000	—
2. TIP					
Otiški vrh sušilniki	9,6	5.861	—	—	—
3. TP Pameče	3,48	264	3.000	1.100	100
4. TP Prevalje	3,48	106	1.500	550	80
5. TSP Radlje	1,74	120	345	127	170
(lahko olje)					
6. TSP					
Podvelka	1,74	992	—	—	—
7. Nova oprema	1,16	300	—	—	—
8. DSSP in IB	0,6	29	—	—	—
(lahko olje)					
Skupaj:	27,6	8.351	12.065	4.777	250

TP Pameče in TP Prevalje imata energetske enoti, kjer se kuri 100% lesnimi ostanki, vendar je le teh premalo, tako da se delno kuri s srednje težkim oljem.

TSP Radlje v Spodnji Vižingi ima usposobljen kotel na 100% kurjenje z lesnimi ostanki, ki jih je preveč in je lahko olje samo rezervno gorivo. Prehod na 100% kurjenje z lesnimi ostanki je bil izveden v oktobru 1982.

V DSSP in IB smo se v januarju 1983 priklopili na toplarno, tako da bomo direktni porabniki lahkega olja le v primeru večjega izpada toplarne Slovenj Gradec.

V TSP enota Podvelka in Nova oprema Slovenj Gradec so instalirani kotli na tekoče gorivo. Raziskuje se možnost predelave kotlov. Problem je v tem, ker je v teh dveh TOZD precej manj lesnih odpadkov.

4. Prihranki energije

Z zgorevanjem lesnih ostankov nam v letu 1982 Lesni kot celoti ni bilo potrebno kupiti ca. 4.777 ton kurilnega olja.

Z vračanjem odsesovanega zraka v TP Prevalje, TP Pameče in TSP Radlje prihranimo pri 260.000 m³/h vrnjenega zraka letno okrog 250 ton olja, ker se vrnjeni zrak le delno dogreva.

Za efikasno varčevanje s toplotno energijo namestavamo vgraditi pri vseh energetskih enotah toplotne števec, saj se le s takojšnjo spremljavo porabe lahko na to vpliva.

Ivan Kop, dipl. ing.

Njena zadnja pomlad

Odprla je oči in začudeno gledala okrog sebe. »Saj to je vendar moja soba, doma sem, doma,« jo je prešinilo. Iz slehernega kotička je bilo čutiti prijetno domačnost. Nobene bele postelje, nobenih turobnih zidov okrog nje, kot so se ji zdeli v bolnici, kjer je preležala dva meseca. Na svojo željo so jo včeraj končno le odpustili in zdaj je tu. Šestnajst let je legala na to posteljo, šestnajst

ljubezni polnih let ob možu, ki jo je imel rad kot ona njega. Toda kako dolgo še — morda teden, dva, morda celo še mesec — da bi dočkala poletje. Na to je imela malo upanja, na jesen ni mislila več. Rak — ta grozna, obupna bolezen jo je uničeval z vso naglico.

Spet so jo obile solze. Zakaj ravno mene, se je vprašala to jutro kot že tolikokrat prej. Ko bi vsaj nekaj let

še lahko živela! Tako pa je vedela, da ji je vsak dan le še podarjen.

Iz predalčka je vzela tablete, da se spet ne bi začele oglašati neznosne bolečine. Danes se je še hotela pogovoriti z možem in otroci. Hotela jim je dati še nekaj dobrih nasvetov, dokler je bila še toliko pri moči, da je lahko govorila. Le kako bodo brez nje, njenih šest otrok, petnajstletna Marija, trinajstletna Katja, desetletna Teja, osemletni Matej, šestletni Tomažek in Marko, ki je imel komaj tri leta.

»Ubogi moji mali«, je zaihtela in preslišala Marijo, ki ji je prinesla skodelico mleka. Sedla je na posteljo in ga pila v dolgih požirkih.

»Odpri okno Marija«, si je zaželela. Odgrnila je zavese in prijazna svetloba je napolnila prostor. Z vrta pod hišo je prihajal vonj po sveže prelopatani zemlji. Srkala ga je vase in zdelo se ji je, da je z njo srkala moč. Kako rada je imela pomlad, ko je kopala v vrtu, ko je stopala po preoranih njivah in sejala seme za novo žetev. Zdaj pa leži tu in poslednjo pomlad posluša ptičje petje, ki se oglašja z jasmína ob vrtu.

»Oče mi je pomagal prekopati«, se je šele zdaj oglasila njena najstarejša. »Posejala pa sem vse tako, kot ste mi rekli že jeseni. Posadila sem tudi fižol.« »Za fižol je še skoraj prezgodaj, paziti boš morala, da ti ga ne uniči slana, ko bo vzklik.« Ugriznila se je v ustnico, molčati mora, vsaj otroci ne smejo zvedeti, da ne bo več dočakala sadov pomladne setve. Zakaj bi se uničili že sedaj, ko bo še potem za njih preveč boleče.

V sobo sta zdajci planila najmlajša, trije so bili v šoli »Ali si prinesla dojenčka, ko si bila v bolnici?« je hitel šestletni Tomažek. Ni še pozabil, ko je pred tremi leti prinesla Markota in je mislil, da ga bo spet razveselila, kajti tako so si vsi še želeli enega, saj jim je že Marko bil za samo ljubo veselje. Oblile so jo solze. »Ne zdaj pa ne, saj imaš bratca, da se igrata, «ju je stisnila k sebi in da sta se privila k njej, kajti tako sta pogrešala njenih nežnosti, ko je tako dolgo ni bilo. Božala ju je in srce ji je trgala bolečina. Šestkrat je bila mati, šestkrat je občutila brezmejno srečo materinstva, toda zdaj je z njo konec. Ko bi vsaj tako dolgo še bila, da bi otroci za silo odrasli. »Pojdita po očeta«, se je zdajci odločila in zaprla oči. Odprla jih je šele, ko jo je prijel za roko. »Danes si pa precej boljša,« je mehko dejal. »Tako rdeča lica imaš.« »Boljša,« je vprašala zateglo. »Zakaj bi se lovila slepe miši, Andrej? Oba dobro veva, kako je z mano.« »Prekleta bolezen, preklet grunt, ki ti jo je nakopal, bolje bi bilo, da bi pustil vse skupaj,« je zaihtel in zakopal prste v lase. »Nič ni kriv grunt, ti to dobro veš, kriva sem sama, ker nisem nikoli mislila nase,« je trdo pribila.

Spomnila se je, da je takoj, ko je prišla iz bolnice z Markom, vstala in se močno prehladila. Takrat se je začelo.

»Zato, ker nikoli nisi imela časa misliti nase, ker si videla samo delo,« jo je zavrnil.

»Veš, najbolj me skrbijo dekleta, vsak čas bodo prišla v leta, ko bodo naivna, ko jih bo lahko zapeljal vsak fantič. Zelo boš moral pazit nanje, da se katera prav nesrečno ne poroči in če vso stvar pametno premisli, je najbolje, da se boš še enkrat oženil.« Začudeno jo je pogledal in v tem pogledu je čutila vse, strah, jezo in neizmerno žalost.

»Ne in stokrat ne«, je rekel tiho. »Samo ti si ležala na tej postelji in nobena več. Sama veš, kako sva se razumela, kako enaki so bili najini načrti, kako lepo sva »vozila« skupaj. Tako ne bi z nikomer več. Marija je že iz šole, skrbela bo za gošpodinjstvo, za drugo bom že sam. Zagnal se bom v delo, pa če se pretrgam.«

»Tako ne smeš, Andrej, še bolj boš moral paziti nase, če že mene ne bodo imeli, morajo imeti vsaj očeta, če ne se bodo zgubili, ti najini otroci,« je rekla nežno.

»Saj imaš prav, toda če njih ne bi imel, bi legel k tebi v grob.« Tako žalostnega še ni videla nikoli.

Kako hudo bo zanj, kako sam bo, tako zelo je bil navezan nanjo.

Vskako stvar sta skupaj odločila, povsod je bila zraven njega. Kjer si videl enega, je bil drug, razen ob štedilniku. In zavedala se je, da ga bo samo njegov razum držal pokonci, ko nje ne bo več.

Jezno je odrinil krožnik, ko mu je Marija prinesla jed. »Odkar vas ni, oče niti jesti nočejo, najbrž pač ne znam skuhat,« je zaihtela. »Pridi k meni Marija. Saj veš, da dovolj dobro skuhaš, toda očeta skrbi, skrbim ga jaz, ker ve, da bom umrla, skrbi ga, kako bo, ko boste ostali sami. Obljubi mi, da boš pametna Marija. Ubogaj ga, ko me ne bo več in pomagaj mu, da bosta lepo vzgajala mlajše bratce in sestrice. Malemu Marku boš morala popolnoma nadomestiti mene. Obljubi, Marija, da boš, obljubi, potem bo mi lažje.« Objeti sta ihteli in zdelo se ji je, da ji bo počilo srce.

Dekle jo je skozi solze resno pogledalo v oči. »Vedela sem, kako je z vami mati, samo jaz vem in oče in obljubim, da bom pametna.« Zbežala je iz sobe, ona pa je v mislih še vedno zrla pred seboj njen otroški obraz, ki so ga obkrožali lepi temni lasje. Vedno je nosila razpuščene, zdaj pa jih je spletila v kito, ki jo je naredila starejšo, resnejšo. Nič več ni bila otrok, ki brezskrbno klepetala s prijateljicami,

materina bolezen jo je naredila odraslo, prezgodaj dozorelo dekle.

Še kako leto in poročila se bo, postala bo žena, mati. Toda v njenem spominu bo ostala tista prikupna, navihana Marija, ki brezskrbno teka za metulji. Taki bodo ostali tudi drugi njeni otroci — Katja, ki vedno tiči v knjigah in pravi da bo zdravnica, Matej, ki najraje lazi po gozdu in bi rad bil gozdar ter Tomažek in Marko, ljubka brezskrbna fantička.

»Mati šmarnice,« sta zdajci pritekla v sobo. Zasula sta jo z dišečim cvetjem, ne da bi vedela, kako sta jo kljub neizmerni žalosti osrečila.

Anica KUMER

NAPREDEK...

Dolga leta nazaj je nas kmete »kuzla lizala«. Ni bilo cest do naših domačij, ni bilo denarja za nakup kmetijske mehanizacije, za popravilo strojev, za gradnjo hlevov, kaj šele za gradnjo kmečkih stanovanjskih poslopij.

Končno smo napredovali.

Sedaj nas »kuzla liže« vse povrsti.

Ajnžik

PREPRIČANJE

Vanč: »Kaj misliš, bo Lesna splavala, sedaj ko imamo novo vodstvo?«

Miha: »Bo, saj tako piše v Viharniku.«

Vanč: »Ja, ali nimaš lastnega mnenja?«

Miha: »Imam, le da se z njim ne strinjam!«

I. P.

KRATKA VELJAVNOST SAMOUPRAVNIH AKTOV

Na sestanku delavskega sveta skupnih služb dne 28. 12. 1982 je njen vodja med drugim dejal: »Predlagam, da delavski svet sprejme spremembe in dopolnitve pravilnika o inventurah za leto 1982.«

MALICE V LETU 1983

Občan prijatelju v restavraciji Name: »Poglej, kako skromne malice imajo zadnje čase delavci, gozdne!«

Drug občan:

»To niso delavci, gozdne! Ti so imeli vsega dovolj, kaj šele, da ne bi imeli za malico!«

I. P.

**Dopisuj
v
glasilo**

Kadrovske vesti

PRIŠLI V TOZD — JANUAR 1983

Priimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Lesnik Jože, 21. 1. 1983, gozdni delovodja, TOZD Gradnje TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Herman Alojz, 15. 1. 1983, gozdni delavec sekač, Graditelj Slovenj Gradec

TOZD ŽAGA MISLINJA

Britovšek Jožica, 1. 1. 1983, kuhanje in priprava jedil, Merx DO Potrošnik Celje,

Tasič Anton, 4. 1. 1983, skladiščna dela, prva zaposlitev, Mežnarc Jože, 15. 1. 1983, vzdrževanje strojev in naprav, TGO Velenje

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH

Jevšenjak Anton, 20. 1. 1983, sortiranje, zaposlitev po prekinitvi

TOZD TSP RADLJE-PODVELKA

Garmut Andrej, 2. 8. 1982, pomoč pri razk. stekla, prva zaposlitev,

Vodušek Milan, 4. 1. 1983, vodja ekstrudorjev, — Komljanec Janez, 24. 1. 1983, direktor TOZD, Lesna DSSP

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Kefer Milan, 4. 1. 1983, stroj. vzdrževanje, — TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Plazovnik Martin, 17. 1. 1983, opravl. sploš. opravil v tapet., TOZD Elektro Slovenj Gradec

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Ring Miran, 1. 1. 1983, pom. mizarska dela, TP Pameče DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL

SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC Hrabro Sterdin, 21. 1. 1983, v. d. predsednik KPO, SO Radlje

ODŠLI IZ TOZD — JANUAR 1983

Priimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljal — organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Kaučič Stanko, 31. 12. 1982, sekač, redna upokožitev TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Enci Jože, 10. 1. 1983, gozdni delavec, JNA Mernik Milan, 5. 1. 1983, gozdni delavec, JNA

Miklošič Zdravko, 5. 1. 1983, gozd. tehnik — pripravnik, JNA

Sušnik Avgust, 12. 1. 1983, mehanik, prenehanje delovnega razmerja za določen čas

TOK GOZDARSTVO RADLJE Pritržnik Silvo, 1. 1. 1983, gozdni inženir — pripravnik, JNA

TOK GOZDARSTVO RAVNE Vida Gerl, 31. 12. 1982, tajnica, redna upokožitev

TOK GOZDARSTVO DRAVOGRAD Poberžnik Alojz, 4. 1. 1983, vodja opreme, umrl

TOZD ŽAGA MISLINJA Tisnikar Vida, 31. 12. 1982, kuhanje in priprava jedil, upokožitev

Vetrih Milan, 2. 1. 1983, vzdrževanje strojev in naprav, REK Velenje

Sirajh Jože, 8. 1. 1983, pakiranje in vezanje obrezlin, upokožitev

Dobovičnik Alojz, pakiranje in vezanje obrezlin, odhod v JLA

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH Poberžnik Stanislav, 6. 1. 1983, zlaganje, JNA

TOZD ŽAGA MUŠENIK Juvan Zlatko, 13. 7. 1982, dovoz hlod. v žago, prestajanje zaporne kazni

TOZD ŽAGA VUHRED Vastl Terezija, 21. 1. 1983, skladiščna delavka

Mori Albin, 27. 1. 1983, skladiščni delavec Repnik Branko, 17. 1. 1983, skladiščni delavec

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE Petraneskovič Ilja, 7. 1. 1983, bruš. lesnita, v JLA

Smoker Boris, 17. 1. 1983, manipul. žag. lesa, — TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Kladušek Marija, 31. 1. 1983, pomoč bru. — Hirtl Jože, 8. 1. 1983, obratni mizar, inv. upokožitev

Plevnik Peter, 5. 1. 1983, vodja brusilke, JNA Verhovnik Zlata, 24. 1. 1983, vrtnanje na koordinatki

TOZD TSP RADLJE-PODVELKA

Mori Janez, 31. 12. 1982, montaža oken, JNA Šubernik Franc, 31. 12. 1982, viličarist, —

Namestnik Štefan, 5. 1. 1983, mizar, JNA Mihelič Slavko, 5. 1. 1983, sklad. del., JNA

Širec Anton, 8. 1. 1983, embalaranje, GG Podvelka Čeh Marija, 19. 1. 1983, pomoč pri stroju, —

Sušek Dalibor, 1. 1. 1983, zast. in kitanje, JNA TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Plaznik Aleksander, 4. 1. 1983, del. pri iveril., JNA Račnik Branko, 4. 1. 1983, del. pri final., JNA

Lučič Mijo, 6. 1. 1983, delav. pri iveril., JNA Kljajič Slobodan, 31. 1. 1983, del. pri iveril., sporazumno

prenehanje TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Razgoršek Boris, 4. 1. 1983, avtomehanik, JNA Rošer Vlado, 10. 1. 1983, avtomehanik, umrl

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC Marovšek Marjan, 4. 1. 1983, pritrjev. osnov., JNA

Pasarič Vlado, 4. 1. 1983, plasti na vzmet. pletenje bonela, JNA

Jovič Sposoje, 4. 1. 1983, odpiranje modelov, JNA Dukanović Vajo, 18. 1. 1983, voznik, —

Škodnik Angela, odpiranje modelov, redna upokožitev DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL

SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC Kotnik Ivan, 15. 1. 1983, tehnolog za oblikovanje in mer-

jenje dela, TOZD Žaga Otiški vrh Komljanec Janez, 23. 1. 1983, vodja področja investicij,

TOZD TSP Radlje

TOZD M Ž Skupaj

TOZD Gozd. Slov. Gradec 40 3 43

TOZD Gozd. Mislinja 46 4 50

TOZD Gozd. Črna 143 11 154

TOZD Gozd. Radlje 135 23 158

TOK Gozd. Slov. Gradec 37 3 40

TOK Gozd. Radlje 30 4 34

TOK Gozd. Ravne 28 6 34

TOK Gozd. Dravograd 15 3 18

TOZD Žaga Mislinja 48 6 54

TOZD Žaga Otiški vrh 57 15 72

TOZD Žaga Mušenik 36 7 43

TOZD Žaga Vuhred 72 10 82

TOZD Tov. poh. Radlje 77 144 221

TOZD Tov. poh. Pameče 140 185 325

TOZD TSP Radlje-Podvelka 173 152 325

TOZD Tov. ivernih plošč 203 27 230

Otiški vrh 60 8 68

TOZD Gradnje Slov. Gradec 136 14 150

TOZD Transport Pameče 44 4 48

Centr. les. skladišče Otiški vrh 162 136 298

TOZD Nova oprema Slov. Gradec 75 119 194

Delovna skupnost Slov. Gradec 88 65 153

TOZD Blagovni promet Slovenj Gradec 4 31 35

Interna banka Slov. Gradec 1849 980 2829

Darinka Cerjak

Rano jutro

Zakaj jutro vrglo svoje žarke,
si na okno mojega dekleta,
razsvetlilo mesta si in parke
in ljubezen, ki z nočjo se spleta?

Jaz še vedno sem v objemu vročem
in uživam čar ljubezni njene,
iz objema se izpustit nočem,
saj razen nje ne ljubim več nobene.

S prihodom jutra moram res oditi
in se vrniti tja, od kod prišel sem.
Zvečer pa prav po tistem zopet priti,
saj razočarat vendar je ne smem.

Zlatko Škrubej

Nemi Jernej

Bilo je nekaj let pred zadnjo vojno. Star sem bil morda šest ali sedem let. Nekega mrzlega zimskega večera je vstopil brez pozdrava v našo hišo že prileten mož. Obrat ni bil, na sebi je imel obleko, obšito z zaplatami iz različnega blaga. Na nogah je imel čevlje z raztrganim usnjem in lesenimi podplati.

Očetu je podal roko in mu z kretnjami nekaj dopovedoval ter včasih tudi izrekel besedo »ač«, mama in še katero. Pozneje so mi povedali, da »ač« pomeni oče.

Ravno je bila večerja na mizi in stara mati so mu jo naložili na krožnik, pojedel je s tekom. Po večerji mu je oče ponudil tobaka, ker je zelo rad kadil. Mi otroci smo se tujca bali, ker je tako mahal z rokami. Pa nam je mati pozneje pojasnila, da ni hudoben, le govoriti ne more in tudi sliši ne, zato je velik siromak.

Ime mu je bilo Jernej in je bil sirota brez staršev. Mati mu je umrla, ko je bilo Jerneju nekaj več kot leto dni. Iz usmiljenja ga je prevzel v rejo kmet Lampret. Malemu Jerneju se je pri Lampretu dobro godilo. Bil je star že skoraj tri leta, ko so domači ugotovili, da otrok ne bo mogel govoriti. Vedno je ponavljal ene in iste glasove. Toda Lampretovi so ga imeli vseeno radi. Jernej je, ko je nekoliko odrasel, pasel pri njih živino do svojega petnajstega leta. Bil dober in skrben pastir in domači so se lahko zanesli nanj. Nekega lepega poletnega dne pa ga je prijel, da je odšel na potep in pustil živino, da je zašla na njive, kjer je pomendrala in pojedla precej žita. Gospodar je živino ves jezen sam odgnal domov. Med potjo je razmišljal, kako bo lahkomišelnega pastirja kaznoval. A Jerneja ni bilo domov. Domači so ga iskali naokrog misleč, da se mu je kaj hudega zgodilo. Gospodar ga je našel šele tretji dan, ko je Jernej spal na skednju. Med Jernejevo odsotnostjo je živino pasla domača hči, a ker ni bila vajena paše, ji je živina ves čas uhajala v škodo. Zato je bil gospodar vesel, da je pastirja našel zdravega in živega in mu je kazen odpustil. Toda čez mesec dni je Jernej svoj potep ponovil in takrat si je vzel prosto kar ves teden. Vrnil se je ves potuhnjen in gospodar mu je zažugal, da ga bo spodil, če bo šel še enkrat na potep. Pastir je z kretnjami obljubil, da tega ne bo več storil, a njegova obljuba ni držala dolgo. Spet je ušel in gospodar ga je nato zapodil, kajti Jernej se je vsakič vrnil poln najrazličnejšega mrčesa.

Tako se je godilo Jerneju vse življenje. Nekaj časa je živel pri enem kmetu, nekaj pri drugem, a nikjer prav dolgo. Kjer so mu bili ljudje po godu, je bil mesec ali dva, drugod pa samo dan ali dva. Posebno rad je bil tam, kjer je smel voziti s konji. Tako je obredel dvakrat ali trikrat kraje okrog Ojstrice in Pernic, bolj poredko pa je odšel v dolino. Na območju svojih pohodov je poznal vse ljudi in je znal dobro oponašati svoje dobrotnike in tudi pokazati, če mu je kdo kaj dobrega ali slabega storil. Oponašal je pijance, furmane, kosce, gospodinj in predice. Tudi za novotarije se je

zanimal. Pozorno si je ogledoval nov stroj ali napravo in si skušal zapomniti, kako deluje naprava, ki jo je odkril pri kakšnem kmetu. Zelel je, da bi si vsi, ki so mu bili naklonjeni, kar najbolj olajšali delo.

Med vojno jo je še kar srečno odnesel. Že leta 1941 so Nemci iz področja Kozjega vrha in Ojstrice izselili nekaj družin, med njimi tudi vse duševno in telesno prizadete. Od teh siromakov se je le eden vrnil. Jernej je imel tudi priložnost videti od daleč, kako so goreli domovi v teh krajih, z Nemci pa se ni srečal.

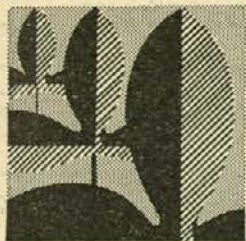
Nekaj let po vojni so zanj posredovali, da bi ga občina dala v dom onemoglih, a Jernej se je tega bal bolj kod kdorkoli ječe. Zato mu je občina pomagala delno le tako, da mu je vsako leto priskrbel obleko in obutev. Hranil se je in prenočeval pa je pri dobrih kmetih. Tudi k nam je večkrat prišel, včasih je ostal tudi dalj časa, ker je imel zelo rad našega očeta. Vselej so mu postregli.

Jernejeva največja želja je bila, da bi si lahko kupil harmoniko. Zato je vsak dinar, ki ga je dobil pri kmetih, skrbno shranil. Končno je le zbral toliko denarja, da je lahko kupil harmoniko. Kaj prida ni bila, a zanj je bilo to posebno doživetje. Potem je romal od hiše do hiše ter vlekel svoj meh. Veliko veselje so mu naredili pri tisti hiši, kjer so na njegovo muziko plesali, čeprav je vlekel vedno enak »hmtadra«.

Zvečer, preden je šel spat, mu jo je moral gospodar, pri katerem je prenočeval, pred njegovimi očmi zapreti v omaro, da je ne bi kdo ukradel. Harmonika je hitreje upešala kot Jernej in treba jo je bilo zamenjati. Še dve je pozneje zamenjal Jernej in medtem se je tudi postaral in izčrpal. Svojo harmoniko je vedno težje nosil s seboj, posebno še pozimi, kadar je bil visok snež. Takrat je harmoniko dal shraniti kmetu, kateremu je najbolj zaupal. Na pomlad si je harmoniko znova oprtal in z njo zadnjič obračal svoj okoliš.

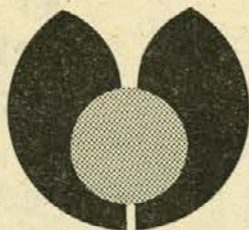
Bližala se je nova pomlad, a Jernej je ni več dočkal, dohitela ga je bolezen in z njo je prišla smrt. Jerneja so domačini, katerim je gluho-nemi sirotej pripravil toliko veselja in skrbi, dostojno pokopali. Od takrat je minilo več kot deset let, a spomin nanj je ostal še vedno živ.

Ludvik MORI

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednica Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1983.

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

LETO III — ŠTEVILKA 3

MAREC 1983

POSTNINA PLAČANA

NEKAJ O POSLOVANJU KOROŠKE HRANILNICE

Dne 21. 2. 1983 so se sestali delegati koroške zadrugne hranilnice na svojem rednem zboru z namenom, da ocenijo delo hranilnice v letu 1982 ter, da sprejmejo smernice dela v letu 1983.

Tu navajamo le nekaj bistvenih podatkov.

Gibanje hranilnih vlog

Področje — občina	Stanje 1. 1. 1982	Vplačano	Izplačano	Stanje 31. 12. 1982	Indeks
Slovenj Gradec	64.031	232.781	215.884	81.958	128
Dravograd	18.672	48.043	45.414	21.025	113
Ravne na Kor.	26.630	74.315	69.257	31.688	119
Radlje ob Dravi	25.563	112.308	110.322	26.789	105
SKUPAJ:	134.896	467.447	440.876	161.460	120

Iz tabele je razvidno, da je bilo tekom leta 1982 vplačanih 467.447.000 hranilnih vlog, izplačano pa 440.876.000 din, tako se je skupno stanje hranilnih vlog povečalo za 26.564.000 ali za 20 %.

Zbor delegatov je sprejel sklep, da bo z 1. februarjem 1983 tudi koroška hranilnica povečala obresti za vse vezane vloge in to

na vezavo nad 3 mesece	12 %
na vezavo nad 6 mesecev	15 %
na vezavo nad 1 leto	18 %
na vezavo nad 2 leti	23 %
na vezavo nad 3 leta	28 %

Vsak vlagatelj, ki želi svojo hranilno vlogo vezati na katerokoli dobo, lahko to uredi na blagajni, kjer v glavnem sredstva dviguje in vlaga.

Gibanje in stanje investicijskih posojil kmetom

Področje	Stanje 1. 1. 1982	Vplačano	Izplačano	Stanje 31. 12. 1982	Indeks
Slovenj Gradec	55.959	19.770	23.660	59.849	107
Prevalje	26.275	11.507	11.973	26.741	102
Dravograd	24.263	12.017	12.941	25.187	104
Radlje-Podvelka stanov. posojilo	50.662	13.081	25.848	63.429	125
Ravne stanov. posojilo	1.021	183	3.402	4.240	415
Slov. Gradec	—	236	3.353	3.117	—
SKUPAJ:	158.180	56.794	81.177	182.563	116

ne, za zaloge umetnih gnojil in za zaloge koruze. Poprečen znesek teh posojil je znašal ca. 32 milijonov din.

Za nujne in sprotne potrebe kmetov pa daje hranilnica kmetom akontacije na les, oziroma na kmetijske proizvode.

Gibanje teh posojil v letu 1982 je bilo naslednje:

Področje	Stanje 1. 1. 1982	Vplačano	Izplačano	Stanje 31. 12. 1982	Indeks
Slovenj Gradec	1.613	4.843	6.496	3.266	203
Dravograd	836	1.695	2.041	1.182	141
Ravne na Kor.	2.589	8.410	9.363	3.542	137
Radlje ob Dravi	1.688	4.749	6.447	3.386	201
Ožbalt	1.728	2.458	1.458	728	42
SKUPAJ:	8.454	22.155	25.805	12.104	143

Poleg investicij v kmetijstvo in obratne namene je hranilnica v letu 1982 pričela organizirano kreditirati **stanovanjsko izgradnjo** kmetov. Ker za te namene ni namenskih sredstev, so odvisna ta posojila od namenske vezave sredstev, ki jih v ta namen iz čiste ga dohodka izdajajo TOK za gozdarstvo in temeljne zadržne organizacije ter skladi. Tako je bilo v letu 1982 za stanovanjsko izgradnjo namensko vezanih 6.900.000 din. Na ta znesek je hranilnica dodala še 4.830.000 din hranilnih vlog ter odobrila skupno 11.730.000 din stanovanjskih kreditov 64 kmetovalcem.

Stanovanjsko izgradnjo bo hranilnica tudi v bodoče pospeševala, saj je zbor delegatov predlagal vsem ustanoviteljem hranilnice, da celoten čisti dohodek hranilnice v znesku 1.851.333, ki ga je hranilnica razdelila, ponovno združijo za kreditiranje stanovanjske izgradnje.

Plan dela hranilnice za leto 1983

Tudi v letu 1983 bo glavna skrb hranilnice dana zbiranju hranilnih vlog in dajanje posojil kmetom, tako dolgoročnih kakor tudi kratkoročnih.

Za kreditiranje dolgoročnih investicijskih naložb v zasebnem kmetijstvu ima hranilnica na razpolago naslednja, že odobrena sredstva:

TZO »LEDINA«	28.155
TZO »TRATA«	29.673
TZO »ODOR«	8.860
TZO »KMETOVALEC«	50.181
	116.869

Ta sredstva se sestojijo iz:

sredstev TKB v znesku	50.558
sredstev HKS v znesku	11.504
sredstev KZRS v znesku	2.286
sredstev mednarod. banka v znesku	19.038
sredstva kmet. v znesku	33.483
	116.869

Ta plan sredstev za kreditiranje zajema samo sredstva, ki so že odobrena, ne zajema pa tistih programov, ki jih pospeševalne službe še pripravljajo za zahtevek 1983.

Na račun tega zahtevka je TKB pripravljena v letošnjem letu financirati le objekte za prašičereje v znesku 6.030,— din, medtem ko bodo ostali novi programi prenešeni v leto 1984. Seveda pa bo hranilnica nujne primere premostitveno kreditirala iz sredstev hranilnih vlog že pred odobritvijo bančne udeležbe.

S 1. februarjem so se sporedno s povečanjem obresti na vezane hranilne vloge ponovno povečale tudi obrestne mere za kredite, proti katerim pa so imeli kmetje na zborih, ki so se vršili na vseh področjih koroške regije, močne pomisleke, prav tako jih tudi niso osvojili zadržni sveti na svojih zasedanjih. Zato smo prepričani, da trenutno objavljene obrestne mere, zlasti v govedorejske objekte še niso dokončne, saj poteka široka akcija vseh kmetijskih forumov za znižanje teh na nivo obrestne mere per. 1. 10. 1982.

Predlagamo, da bi se kljub povečani obrestni meri načrtovane investicije nadaljevale, saj bi odstopanje od njih neugodno vplivalo na povečanje tržne proizvodnje, investitorji pa bi zaradi dolgotrajne gradnje samo z lastnimi sredstvi in medtem povečanimi stroški gradnje utrpeli še večjo škodo, kot bodo znašale povečane obresti na kredite.

SLAVKO SLEMNIK

Tržna proizvodnja mleka in mesa v zasebnem sektorju

V kooperacijski proizvodnji smo si za leto 1982 zadali plan, da bomo proizvedli 4.500.000 l mleka ter priredili 630 t mesa. Plan v proizvodnji mleka je bil dosežen, saj so kooperanti oddali 4.504.899 l, v oddaji klavne živine pa je bil plan realiziran s 489.211 kg ali 77 %. Vzroki za tako slabo realizacijo so predvsem v neekonomskih cenah klavne živine, kakor tudi v količinski in kakovostno slabo pridelani krmi v sezoni 81 ter v pomanjkanju koruze in krmil.

Kljub temu pa so v proizvodnji mleka doseženi zadovoljivi rezultati, če upoštevamo razdrobljenost proizvodnje kakor tudi težke pridelovalne pogoje v hribovskem področju, kamor se širijo nove proge odkupa mleka.

Tako je bilo v I. 1982 vključenih v pogodbeno oddajo mleka 665 proizvajalcev.

Razdrobljenost proizvodnje mleka kažeta naslednji dve tabeli:

Stalež krav	Št. rejcev	%
od 1—4	471	71
od 5—9	169	25
od 10—15	20	3
nad 15	5	1
2.201	665	100

	Štev. kmetij	Štev. krav	Odd. ml. po kmet.	Odd. ml. po kravi	Skupaj mleka	%
do 5.000	348	762	2.491	1.973	867.144	19
od 5.000—10.000	175	491	6.979	1.780	1.221.386	27,5
od 10.000—20.000	110	591	13.651	2.377	1.501.653	33,5
od 20.000—30.000	22	215	23.186	2.373	510.106	11
od 30.000—40.000	6	75	34.232	2.738	205.397	5
od 40.000—50.000	2	32	41.279	2.663	82.558	2
od 50.000—60.000	1	16	55.193	3.449	55.193	1
nad 60.000	1	19	61.462	3.234	61.462	1
SKUPAJ	665	2.201	6.774	2.046	4.504.899	100

Iz tabele je razvidno, da je 142 kmetij, ki so oddale nad 10.000 l mleka, proizvedlo 53 % vse proizvodnje, ostalih 523 kmetij pa le 47 %. Nad 30.000 l mleka je oddalo 10 proizvajalcev in sicer:

1. ŠTUMPFL Milan, p. d. Breznik, Podgorje 81	61.462 l
2. SMREKAR Jože, p. d. Čivnik, Podgorje 6	55.193 l
3. VRANJEK Vinko, p. d. Vranjek, Šmartno 136	41.764 l
4. POPIČ Peter, p. d. Bošnik, Raduše 16	40.794 l
5. KREKNER Anton, p. d. Ažnol, Podgorje 87	38.777 l
6. VERDNIK Albert, p. d. Lakovnik, Šmiklavž 4	37.836 l
7. GAMS Pavel, p. d. Lenart, Stari trg 14	35.810 l
8. VRČKOVNIK Ivo, p. d. Novak, Podgorje 44	32.246 l
9. JUVAN Franc, p. d. V. Brdnik, Stari trg 215	30.694 l
10. PLEVNİK Franc, p. d. Pegan, Brde 29	30.034 l

II. ODKUP GOVEJE ŽIVINE

V letu 1982 je za pitanje živine imelo sklenjene pogodbe 530 rejcev, ki so skupno oddali 1.042 kom. pitalcev v teži 489.211 kg.

KMETIJE, KI SO ODDALE VEČ KOT 3.500 kg GOVEJE ŽIVINE:

Kmetija	Oddano živ. v kg	Kom.	Popr. teža pitalca
1. PREDNIK Ivan, p. d. Prednik, Vrhe 70	7.872	16	492
2. KOPRIVNIKAR Franc, p. d. Metviršek, Legen 62	6.717	13	516
3. ZAJC Mirko, p. d. Rozman, Šentilj 50	6.418	13	493
4. VEČKO Franc, p. d. Pristovnik, Završe 91	5.855	13	450

5. JUVAN Franc, p. d. V. Brdnik, Stari trg 215	4.554	9	506
6. LAURE Edo, p. d. Erc, Golavabuka 3	4.354	9	483
7. KOREN Rudi, p. d. Foltan, Mislinja 51	4.291	9	476
8. BOŠNIK Karel, p. d. Grobelnik, Gmajna 25	3.945	8	493
9. VRČKOVNIK Ivo, p. d. Novak, Podgorje 44	3.918	8	489
10. ŠKORJANC Oto, p. d. Škorjanc, Pameče	3.776	8	472

V planu za leto 1983 smo predvideli 4% povečanje proizvodnje, kot predvideva republiški plan, kar predstavlja v proizvodnji mleka 4.760.000 l, v pitanju živilne pa 1.340 kom. ali 362 t mesa. Plan je bil predložen zadržnemu svetu TZO, ki ga je sprejel s pridržkom in sicer pod pogojem, da bo zagotovljeno dovolj gnojil, krmil, koruze in zaščitnih sredstev, ker bo le-to pripomoglo k nemoteni proizvodnji.

Danica ONUK, ing.

Na območju občine Dravograd imamo 346 kmetij, ki imajo možnost, da postanejo tržne proizvajalke. Od teh kmetij že ima 271 sklenjeno pogodbo s TZO »ODOR« o trajnejšem proizvodnem sodelovanju. S preusmerjanjem kmetij smo pričeli v letu 1970, hkrati pa je glede na naravne danosti bila izbrana proizvodna smer — mleko-meso.

A. Odkup mleka

Oddano mleko litri	Št. kmetij	Oddano mleko
do— 5.000	35	116.394
5.001—10.000	34	327.825
10.001—20.000	21	273.209
20.001—30.000	5	107.491
30.001—50.000	2	93.199
skupaj	97	918.118

V letu 1982 smo od kmetov odkupili 918.118 litrov mleka ali 5,6% več kot v letu 1981.

Kmetije, ki so oddale v letu 1982 več kot 20.000 litrov mleka

Zap. št.	Kmetija	Oddano mleka v litrih
1.	KOGELNIK JOŽE — KLANČNIK	49.234
2.	KONEČNIK ANTON — DOBROVNIK	43.965
3.	GORŠEK MILAN — TAUBENVIRT	24.599
4.	KOGELNIK IVAN — ROBIN	21.613
5.	BART FRIDERIK — URK	20.286
6.	HORVAT VINKO	20.353
7.	KREVIH FRANC — MATIJ	20.140

B. Odkup govejih pitancev

Oddani pitanci v kg	Štev. kmetij	Skupna teža
do 750	67	33.254
751 do 1.500	67	75.418
1.501 do 3.000	39	81.630
3.001 do 4.000	7	23.174
4.001 do 5.000	3	13.654
nad 7.000	1	7.260
skupaj	184	234.390

Odkup govejih pitancev je porastel v letu 1982 za 4% glede na leto 1981.

Kmetije, ki so oddale več kot 3.000 kg govejih pitancev

Zap. št.	Kmetija	Odd. v kg	Štev. odd. pit.	Popr. teža
1.	KONEČNIK ANTON — DOBROVNIK	7.260	11	660
2.	PŠENIČNIK FRANC — LUŽNIK	4.812	9	535
3.	GORŠEK MILAN — TAUBENVIRT	4.479	6	746
4.	POBRŽNIK STANKO — PRIGAR	4.363	6	727

5. ČERU OTO — ZAJŠNIK	3.631	7	519
6. GUZEJ IVAN — SMUK	3.433	5	687
7. VERNEKER IVAN — PAVLI	3.310	6	552
8. KUPLJEN IVAN — PUNGARTNIK	3.267	6	545
9. URANŠEK MAKŠ — SEVČNIK	3.170	7	453

P. B.

V obratu za združništvo pogodbeno združuje svoje delo in sredstva štiristo kmetov članov zadrage.

Vse kmetije na območju občine Ravne na Koroškem lahko opredelimo kot višinske oziroma hribovske, na katerih so proizvodni pogoji za 50% težji kot v ravninskem svetu. Takšni pogoji pridelovanja hrane pa se odražajo tudi v povečanih stroških prireje mleka in mesa v približno enakih odstotkih.

I. Prireja mleka

Oddano mleko (litri)	Število kmetij	Oddano mleko skupaj 1982 v l
do 5.000	30	93.383
5.001 do 10.000	31	216.308
10.001 do 20.000	43	593.657
20.001 do 30.000	12	293.101
30.001 do 40.000	6	208.833
40.001 do 50.000	3	136.993
50.001 do 60.000	—	—
nad 60.000	3	199.834
skupaj	128	1.742.109

Kmetije, ki so oddale več kot 30.000 l mleka v letu 1982

Zap. št.	Kmetija	Odd. mleko v l	kmet. povr. v ha
1.	Kotnik Beno in Tončka, p. d. Lubas, Podkraj	72.474	14
2.	Mečilnik Rok in Slavka, p. d. Škof, Lokovica	65.094	18
3.	Gradišnik Rudi in Marija, p. d. Gradišnik, Lokovica	62.266	10
4.	Merkač Štefan in Marina, p. d. Meležnik, Stražišče	49.123	15
5.	Naveršnik Ivan in Tončka, p. d. Merva, Lom	47.717	10
6.	Pori Rudi in Urška, p. d. Ober, Dolga brda	40.153	10
7.	Hudopisk Tone in Janja, p. d. Mihev, Preški vrh	38.623	10
8.	Vogl Rudi in Marjana, p. d. Vitrih, Dolga brda	37.547	12
9.	Žaže Jakob, p. d. Papež, Leše	36.480	16
10.	Rezar Peter in Antonija, p. d. Sp. Lečnik, Tolsti vrh	33.815	16
11.	Petrič Rok in Rozalija, p. d. Lagoja, Kot	31.667	14
12.	Valentar Tone in Marjana, p. d. Dvornik, Podgora	30.683	11

II. Odkup goveje živine

Oddana živina v kg	Št. kmetij	Skupna teža	Št. oddane govedi
do 750	130	95.080	191
751 do 1.500	70	101.291	219
1.501 do 3.000	45	133.832	257
3.001 do 4.500	6	20.331	41
4.501 do 6.000	1	4.095	8
Skupaj	252	354.629	716

Kmetije, ki so oddale več kot 3.000 kg goveje živine

Zap. št.	Kmetija	Oddana živ. v kg	Št. oddan. pitancev	Kmet. povr. v ha
1.	Osojnik Oto in Elica p. d. Štekl, Na Fari	4.095	8	11
2.	Vogl Ivan in Matilda p. d. Ferjat, Lom	3.859	9	6
3.	Vogl Rudolf in Marjana p. d. Vitrih, Dolga brda	3.506	8	12

4. Pačnik Franc in Cvetka p. d. Praper, Leše	3.384	6	8
5. Stern Franc in Pavla p. d. Koroš, Jamnica	3.213	7	
6. Kordež Jani in Fanika p. d. Kordež, Topla	3.349	6	
7. Lipovnik Ivan p. d. Lipovnik, Tolsti vrh	3.020	5	

— prireja mleka se je v primerjavi z letom 1981 povečala za 3,5 %.

— prireja mesa pa se je zmanjšala za 1 %.

Izredno težki pogoji gospodarjenja v letu 1982 in neusklajene cene so poleg ostalih faktorjev vplivale na zmanjšanje prireje mesa in tudi na to, da procent povečane prireje ni večji.

Kljub težkim pogojem pa je zasebno kmetijstvo v občini Rav-

ne doseglo zavidljive uspehe v živinoreji, če ga primerjamo z dosežki kmetijstva v SR Sloveniji in v Jugoslaviji.

Prav gotovo je odločilnega pomena, da se tržna proizvodnja v celoti ni zmanjšala, pač pa nekoliko povečala. Dobro sodelovanje pospeševalnih služb (kmetijske, veterinarske in gozdarske), združenega dela, oziroma celotne družbeno politične skupnosti v SO Ravne, vsi ti dejavniki so prispevali svoj delež za nadaljnjo krepitev kmetijstva v smeri doseganja ciljev, zastavljenih s sred-njeročnim planom.

Pohvale vredne so kmetije, ki se po svojih proizvodnih rezultatih lahko merijo z ravninskimi, vendar z vsemi kmetijami v naši občini le ni tako.

Se imamo neobdelane ali slabo obdelane površine. To pa je tudi največja rezerva, ki jo moramo v čimkrajšem času aktivirati.

Vodja obrata za združništvo
Vlado Gorenšek, ing.

Ali že veste?

Da hotuljski kmetje iz Podgore pod Uršljo goro, ki žive tam, kjer je nekoč Prežihov Voranc nabiral »solzice« in iskal in našel svoje samorastniške like: Svetnečega Gašperja, Munke in Bunke, že tri leta zapored prirejajo tradicionalno zimsko tekmovalno, ki se imenuje »TEKMOVANJE ZA PODGORSKI POKAL«. Posebnost tega tekmovanja je v tem, da ga organizirajo kmetje sami in da poteka na petsto metrov dolgi tekmovalni progi. Tekmovalec mora progo prevoziti z vozilom, ki pa ne sme biti ne sanke, ne smučke in ne drsalke. Na koncu pa mora tekmovalec opraviti še nekaj različnih spretnosti. Vse to pa v razumljivo najkrajšem času in brez napak. Tekmovanja, za katero so dali pobudo pred tremi

leti Pavšerca-Ivartnik Julka, Svetina-Bricman Jože in Praznikov Vanč, se udeležuje staro in mlado ali kakor temu po domače pravimo »vse kar leze in gre«. Lansko leto 1982 je bilo 36 udeležencev. Letos, tekmovalje je bilo 30. januarja, pa se ga je udeležilo 62 oseb.

Tekmujejo: Pavšerjevi, Ivartnikovi-»Bunkovi«, Vužnikovi-»Munkovi« Svetneči, Gačnikovi, Daljakovi-Roženovi, Praznikov, Polkanovi, Pavšerči, povabijo tudi predsednika KS Kotlje. Letos je bil to tovariš Polanc Karel, ki je progo kar dobro zvožil. Navzoč je bil tudi »novinar«, ki pa je bil kljub dobri vožnji na koncu diskvalificiran.

Vozilo za letošnje tekmovalje je bil otroški tricikelj, ki pa je imel namesto zadnjih dveh koles, dve mali smučki, spredaj pod volanom pa majhno kolo, tako da je bila vožnja z njim kar zahtevna in je zahtevala

precej spretnosti. Po prevoženju 500 m tekmovalni progi je vsak tekmovalec moral še z dvema meter dolgima lesenima palicama pobrati gumijasti balonček »značilne oblike« in ga vtakniti navpično v posebno posodo. Nato je moral med tekmo na cilj popiti skodelico vročega čaja in z vso hitrostjo pojesti ploščo prepečenca. Tu se je pri balončku zataknilo našemu novinarju, ki si je pomagal kar z rokami, saj ga je bilo sram, da bi za tak posel uporabljal palice. Tekmovali so po skupinah, pionirji, mladinci in starejši. Gospodinj pa so se med seboj pomerile še v tradicionalnem teku brez smučki čez drn in strn. Zmagala je ta mlada Ivartnica. Po uspešno opravljenem tekmovalju so bili letos udeleženci povabljeni k Svetnetu, kjer so bili razglašeni rezultati, podeljena priznanja in bili postreženi tudi z jedjo in pijačo. Splošno veselje pa je trajalo še dolgo, vse tja do večera.

Napredek prinaša nove vrste zabave vse hitreje tudi na naše podeželje, tudi med naše kmečke ljudi. Prav takšno samorastniško tekmovalje dokazuje, da tudi naši kmečki ljudje imajo smisel za kaj takega, in da tudi ne zaostajajo toliko za ljudmi, ki žive po mestih in večjih krajih. Prav je tako! Lahko jim le čestitamo z željo, da s takimi prireditvami vsako leto nadaljujejo. Poleg vsakodnevnih skrbi in dela je v današnjih časih vsako veselje in dobra volja tudi za naše delovne kmečke ljudi potreba in dobrodošla sprememba, ki lahko le koristi.

Rok Gorenšek

Naša upokojenka Ivanka Duler

Idriji. Leta 1959, v jeseni, jo je njen mož Franc »slučajno« našel v »Nebesi« pri Idriji, od koder jo je pripeljal sem v naš »koroški raj«.

Ivanka se je najprej zaposlila pri Gradbenem podjetju v Slovenj Gradcu, nato je odšla v takratno kmetijsko zadrugo Sentilj. 1. januarja 1961 je prišla v kmetijsko zadrugo Slovenj Gradec, kjer je ostala celih 23 let, vse do svoje upokojitve. Opravljala je dela knjigovodje osebnih dohodkov. Bila je zelo vestna in pridna delavka. Samostojna! Na njeno delo si se lahko zanesel.

Naša »Dulerca«, kakor so sodelavci našo Ivanko radi klicali, je bila vedno zelo prijazna, ustrezljiva in tovariška, predvsem pa vedno vesela in dobre volje. Sodelavke in sodelavci so jo zato radi imeli. Ob raznih veselih priložnostih v zadrugi je nikoli in smelo manjkati, drugače ni bilo pravega razpoloženja.

Naše Ivanko pa niso spoštovali in radi imeli samo njeni sodelavci v TZO LEDINA Slovenj Gradec, ampak vsi sodelavci, ki so jo poznali širom po vsej naši koroški kmetijski zadrugi. In taka bo tudi ostala. Sicer upokojena, bo naša Ivanka še naprej ostala članica kolektiva naše koroške kmetijske zadruge, posebno njene TZO LEDINE. In prav je tako.

Na kraju mi je prišlo na misel, da je pravzaprav v zvezi z našo Ivanko že vse jasno, le nekaj pa še zmeraj ni: le kako jo je njen Franc spravil iz »nebes v raj«.

Se na mnoga zdrava leta, draga Ivanka!

Rok Gorenšek

Vrste naših aktivnih sodelavcev v koroški kmetijski zadrugi bo 12. marca 1983 zapustila in odšla v pokoj tudi naša Dulerjeva Ivanka. Bila je knjigovodkinja osebnih dohodkov v temeljni združni organizaciji »LEDINA« v Slovenj Gradcu. Tako se je tudi naša Ivanka v procesu »menjave generacij«, pridružila tistim našim sodelavkam in sodelavcem, ki so že odšli, ali pa še bodo v nekaj letih odšli v pokoj in tako naredili mesta mladi moči iz vrst mlajše, spočite generacije.

Dulerjeva Ivanka je bila Idričanka. Rojena je bila 7. aprila 1930 v Vojskem pri

Na željo uredništva »Priloge za kmetijstvo«, podajam naslednje mnenje:

1. Premalo je strokovnih članov. Razen ing. Pratnekarja in ing. Uršiča, morebiti še katerega, se ne oglasi nobeden strokovnjak. Pa vendar imamo v KKZ Slovenj Gradec kar precejšnjo število pospeševalcev, ki bi vedeli marsikaj povedati, oziroma napisati. Ne samo strokovno, ampak tudi druge doživljaje, tudi smešne.

2. Skoraj preveč je jubilejnih prispevkov. Zapiski o Abrahamih so postali že šablonski.

Ajnžik

Žage na Slovenskem

(Nadaljevanje iz 2. številke)

5. Tipi žag

Od prvih žag na vodni pogon pred 730 leti pa do danes so se napravile velik razvoj, doživele več izpopolnitev vzporedno s splošnim tehničnim napredkom, industrijsko revolucijo vse do današnje avtomatizacije in elektronskega vodjenja žagarskih obratov.

Glede na vrsto pogona delimo žage v dve skupini in sicer:

žage na vodni pogon in

žage na parni, plinski, naftni in električni pogon.

Glede delovnih strojev v teh žagah pa jih delimo na:

francosko žago

žago z beneškim jarmom — venecijanko

žago s polnojarmenikom

žago s tračno žago ter

žago s krožno žago

Na vstop v žagalnice pa že čaka zadnja nedavno odkrita laserska žaga, ki bo za dalje časa zaključila dosednji tehnični razvoj in napredek v žaganju lesa.

5.1. Žage na vodni pogon

Skozi ves stari, srednji in del novega veka je ljudem bila brezplačno na razpolago skoraj v neomejeni količini le vodna energija za pogon maloštevilnih strojev. Zaradi tega pač ni nič izjemnega, če so vodno silo uporabili tudi za pogon žag, ki je bila skozi prvih 600 let edina pogonska sila žag, če izzamemo nekaj žag na vetrni pogon. Temu obdobju je sledilo drugo, od nekako leta 1840 naprej, ko je poleg vodnega po-

gona pridobil na veljavi najprej parni, nato naftni in končno električni pogon. Vsi ti pogoni so celo stoletje v prijeteljskem sožitju tiho tekmovali med seboj za prvenstvo vse do konca leta 1945, ko se je tehničnica začela očitno nagibati od vode in premoga v korist nafte, elektrike in atomske energije in to deloma po sili zakona, deloma zaradi tehničnega napredka in ekonomike novih energetskih virov. Danes pa smo priče slabih rezultatov nepravilne energetske politike, ki se vrača k zanesljivim cenanim domačim virom energije — vode in premoga.

Žage na vodni pogon delimo na:

žage na neposredni pogon — z malim vodnim kolesom

žage na posredni pogon s prenosnim kolesjem — z velikim vodnim kolesom in

žage na pogon z vodno turbino

Vsi ti pogoni so v določenih časovnih obdobjih uporabljali različne stroje in naprave za žaganje lesa. Z uspešnimi kombinacijami pogona in žagalnih naprav so nastali razni značilni tipi žag, ki so se v praksi tako dobro izkazali, da so delovali tudi po več stoletij uspešno. Na ta način se je oblikovalo več generacij žag.

5.1.1. Prva generacija žag — francoska žaga

Za vse žage prve generacije lahko danes trdimo da so to francoske žage, ker so nastale na ozemlju Francije, domnevno že pred letom 1245, ko je Villard de Honnecourt napravil prvo ohranjeno skico kake žage, ki je samodejno žagala les s pomočjo vodne sile. Da je bila ta žaga zares skrajno primitivna, govori kratek opis:

Na gredlju (leseni osovini) je bilo na eni strani večje vodno kolo vgrajeno s križnima nosilcema skozi gredelj. Vodno kolo je s svojimi lopaticami segalo naravnost v naravni vodotok. V sredini gredlja je bilo nameščeno manjše kolo z redkejšimi železnimi zobci, ki je z vrtenjem premikal nad njim ležeči hlod proti listu skozi štiri »U« ležaje. Na drugem kraju gredlja sta bili vdelani dve navzkrižni palici, ki sta imeli nalogo potiskati navzdol posebno gibljivo dvokrako konzolo, na kateri je bil pritrjen spodnji del lista.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

V spomin sodelavcu Jožetu Brezniku

Kaj naj povemo o žalostni smrti našega Jožeta, o njegovem življenju in delu?

Rodil se je leta 1909 v Grazu v Avstriji, materi samohranilki, bil pa je sin premožnega očeta. V življenju se je prebijal kot je vedel in znal. Učil obrti, zaposlil tu in tam, dokler se ni dokončno ustalil pri lesni industriji.

Jože je prišel med naš kolektiv leta 1947. Zaposlil se je na LJO Dravograd. Opravljal je razna dela na skladišču lesa, delal na krožni žagi. Najdlje časa je bil nočni čuvaj. Ob ukinitvi manjših obratov je bil premeščen v TOZD žaga Otiški vrh. Tu je bil do upokojitve čuvaj. Starostno je bil upokojen leta 1970.

Skoraj ni Dravograjčana, ki ne bi poznal našega »Pepija«. Bil je človek vesele narave, nikdar slabe volje, čeprav ga je življenjski tok vrgel ob

marsikatero čer. Posebno mladini je bil pri srcu, ker je vozil s svojim osličkom manjše tovore, bolj za atrakcijo kot potrebo. Tudi njegov klobuk je bil zanimiv, vedno obtežen z vsemogočimi značkami. Pa še njegove usnjene hlače so bile posebnost. Ob robu Dravograda si je ustvaril dokaj prijeten dom, kjer sta z ženo lepo živela vse do leta 1979 oz. do ženine bolezni — smrti. Ob smrti žene je bil močno prizadet, kajti ostal je popolnoma sam. Samote ni prenašal, zato si je kaj kmalu poiskal družico. Njegova nova življenjska sopotnica verjetno ni hotela s svojega, zato se je Jože preselil k njej v Bukovje, svojo hišico pa prodal. Toda usoda, neizprosna kot je, mu je že v kratkih dveh letih vzela drugo ženo. Sedaj je bil še bolj osamljen, res čisto sam sredi »gošče«.

Tako ni imel obstanka doma, hodil je v Dravograd, iskal družbo pri znancih in se verjetno v poznih večernih urah vračal domov. Čeprav še dokaj trdnega dravja, je njegovo življenje ugasnilo nena doma.

Pokopali smo ga 26. 11. 1982 ob skromnem pogrebem sprevodu, saj ni bilo časa za obveščanje.

Vendar vedi Jože, da smo te v mislih pospremili na tvoji zadnji poti vsi tvoji sodelavci in ti v srcih prižgali lučke, se spomnili časov, ko si živel z nami.

V spominu nam boš ostal kot dober in vesten sodelavec in tovariš.

Naj ti bo lahka domača gruda.

Tvoji sodelavci — TOZD
Žage Otiški vrh

Vladu, Aniti, Cirili Rošer v slovo

Malo časa je poteklo, ko smo z bolečino v srcu ter z nepremagljivo žalostjo, s solznimi očmi zasuli grob in so utihnili akordi žalostink za našim sodelavcem, pokojnim Bernardom VOLERJEM, že nam je usoda ponovno odprla rane in ponovno prinesla žalost in kruto resnico — smrt.

V spletu neverjetnih in tragičnih okoliščin, katerim je botrovala ponovno prometna nesreča, je ugasnilo življenje našemu sodelavcu, tovarišu in prijatelju Vladu Rošerju. Ta

nesreča je terjala še dve življenji: mlado in rošno življenje Anite Rošer in življenje mlade matere in žene Cirile Rošer.

Izgubili smo še enega sodelavca, pridnega, zavednega, dobrega tovariša in prijatelja.

Luč življenja je pokojni Vladu zagledal pred 26. leti v kraju Tolsti vrh nad Mislinjo. Osnovno šolo je obiskoval v Mislinji ter se takoj po končani šoli vključil v naš, tokrat še mladi kolektiv. Uspešno je opravil triletno šolanje v avtomehanski stroki in vse do zadnjega dneva opravljal opravila avtomehanika-serviserja. Najbrž ni sodelavca, kmeta ali lastnika traktorja, ki ni cenil njegovih sposobno in vestno opravljenih storitev. Te storitve je vršil v imenu naše temeljne organizacije, kot v imenu tovarne traktorjev v Štorah. Vestnost in zanesljivost njegovega dela je bila res izredna. Konec njegovega delovnega dneva niso bile ure, pač pa dokončano delo. Vsa naložena dela in opravila so bila izvršena in opravljena natančno, v zadovoljstvo

vseh, predvsem koristnikov naših storitev, čeprav so bila največkrat izvršena v najtežjih pogojih na terenu. Zato je izguba takega sodelavca in tovariša še bolj boleča, nerazumljiva.

Aktivno se je vključeval tudi v vse organe družbenopolitične skupnosti našega kolektiva. Zapustil nas je kot predsednik OO ZSMS in delovni tovariš v drugih skupnostih.

Ob njegovi nenadni smrti je nastala v kolektivu velika praznina.

Z njegovim življenjem pa je ugasnilo življenje mlade in ljubljene Anite Rošer in njene mamice Cirile Rošer. Z nepopisno žalostjo, nemi, s solzami v očeh, bolečinami v srcih, smo se poslovili od njih.

Solze so tekle same od sebe, besede so ostajale na ustih, slovo je bilo težko. Za njimi pa je ostal svetel lik.

Naj vam domača, slovenska zemlja, v kateri počivate, ne bo pretežka. Počivajte v miru! Slava vašemu spominu!

V imenu kolektiva TOZD Transport in servisi Pameče

Ivan Krenker

V spomin in zadnje slovo!

Anton Prevolnik

1911—1982

Nekoč je dejal: »Ko bom umrl, naj ne bi bilo to pomlad, ko so jutra tako lepa«. Ta želja se mu je izpolnila.

Zapustil nas je v pozni jeseni, 2. 12. 1982. Življenjsko pot je sklenil tam, kjer jo je začel — tu v Mislinji, pod zelenim Pohorjem. Rodil se je 2. 2. 1911 v družini žagnega delavca v hiši Colnarci. Tako

mu je bilo delo, s katerim se je spoprijel s 15-timi leti, tako rekoč že prirojeno. Ni užival brezskrbne mladosti. Časi so terjali hitro dozorelost in osamosvojitve.

V takratni lesni industriji Perger se je zaposlil leta 1926. Opravljal je razna dela v žagi, bil je tudi zavirač pri gozdni železnici, kjer si je poškodoval nogo in imel trajne posledice. Delo je spoštoval, užival sado-ve dela in visoko cenil pravice, ki so izvirale iz dela. Prav zaradi tega svojega prepričanja se je že pred vojno vključil v delavsko gibanje. Kot eden izmed skupine vodilnih v stavki je moral zapustiti delo in si poiskati novo zaposlitev, ki jo je našel na žagi Detiček v Velenju. Od tu je moral še za nekaj časa proti koncu vojne na delo v Avstrijo.

Takoj po osvoboditvi je začel delati v lesno industrijskem obratu Mislinja v mizar-ski delavnici ter si pridobil kvalifikacijo obratnega mizarja in tesarja. Njegove vsestranske delovne sposobnosti so bile razlog, da je bil Tone iskan, saj je bilo delo pri

vzdrževanju naprav nujno in zahtevno. To področje dela je opravljal vse do svoje upokojitve 1. nov. 1966.

Tudi po napornem delu ni veliko počival. Bil je pripravljen pomagati povsod, pri prijateljih in znancih, kjer so gradili stanovanjske hiše, pomagal je kot tesar ali mizar, pa tudi s svojimi izkušnjami in nasveti. Za marsikoga je še prva povojna leta napravil tudi zadnjo hišico za poslednje domovanje.

Z ženo sta z lastnimi žulji, brez tuje pomoči, zgradila stanovanjsko hišo, ki jo je prav zaradi vloženega truda znal toliko bolj ceniti. Že ko je bil težko bolan, je ob pogledu skozi okno na skedenj, kjer je imel prostor za mizar-ka dela, bil v mislih in željah pri svojem vsakdanjem delu, brez katerega se mu je zdela življenje dolgočasno in prazno. Žal, je v tej poslednji borbi vse prehitro omagal.

Ohranili ga bomo v spominu kot dobrega in poštenega delavca, posebno še njegovi vrstniki — upoko- jenci, prijatelji in znanci.

Ignac Makovšek

1896—1983

9. februarja se je utrnila iskra življenja.

Njegov svet je bil samo domači kraj — rodni Šentflorjan in Mislinja. Pred dobrimi 87 leti se je rodil v družini malega kmeta na Mutnikovem. Ker mu zemlja ni mogla zagotoviti dela, se je že kot 13-letni deček odločil stopiti na trdo pot mladega delavca. Šel je služiti za pastirja na Pako h kmetu Požegu, kjer je tudi dorasel v hlapca. Težke življenjske razmere so še mlademu fantu ogrozile zdravje, da je bil vojaščine oproščen.

Leta 1918 je začel delati pri Pergerju v žagi. Kot dober delavec je kmalu napredoval. Bil je kurjač v tovarni lepenske, nekaj let je delal v mizarški delavnici, nazadnje pa je bil brusač v obratu sodarne. Mislinjski lesni industriji je bil zvest vse do upokojitve leta 1950.

Njegovo življenje je bil en sam delovni dan. Izdeloval je sode in razno drugo leseno posodo za domače potrebe in znanke. Njegov konjiček pa je bilo čebelarjenje. To je bil zanj še svojevrsten stik z naravo. Ob tem trudu je našel počitek, veselje in zgled mnogih dobrih lastnosti, ki jih imajo te marljive živali.

Čeprav je živel skromno, bil bolj rahlega zdravja, mu je bilo dano dočakati lepo starost. Pod težo let in telesne izčrpanosti se je izteklo plodno življenje našega najstarejšega upokojenca.

Tiho, neslišno so padale snežinke na odprto gomilo v poslednji pozdrav.

Kolektiv in upokojenci
TOZD žage Mislinja

Franc Borovnik

1909—1983

Ko smo stopili v novo leto, si s prijatelji in znanci zaželeli sreče in zdravja, je bilo že očitno, da to ne bo naklonjeno družini Borovnikovih. Skrben družinski oče je pod težo bolezni izgubljal poslednje življenjske moči.

Ni mu bilo namenjeno dopolniti 74. leto starosti, ko bi se po lepi družinski navedi zbrali ob njem otroci z družinami. Zbrali pa smo se v žalnem sprevedu vsi, ki smo ga poznali, z njim živeli in delali ter mu izkazali poslednjo čast in zahvalo za njegovo delo.

Njegova življenjska pot se je pričela 11. 1. 1929 v Razborci, kot sinu dninarja na Sopolškovem. Trd je bil kruh, ki si ga je že kot pastir moral služiti pri kmetih, nadaljeval je z delom gozdnega delavca in žagarja na raznih žagah gozdnih posestnikov na območju Razborce in Dovž. Leta 1948 se je zaposlil na lesnem obratu Dovže, kjer je opravljal delo brusača in žagarja. Po ukinitvi tega obrata je bil premeščen na žago Mislinja. Tu pa se je oktobra leta 1962 pri delu na krožni žagi težje ponesrečil in bil zaradi invalidnosti leve roke 3. 8. 1963 invalidsko upokojen.

Od rane mladosti pa dokler so mu dopuščale vedre življenjske moči, je bil pravi ljudski goodec, znan daleč naokrog. Ta nadarjenost je prirojena tudi njegovim otrokom. S svojo zvesto spremljevalko harmoniko je igral na gostijah, družinskih praznovanjih in vaških veseljah. Znal je stresati šale in družabne igre. Skoraj ni bilo prireditve v domačem kraju, kjer ne bi njegova družina sodelovala. Prav tako je bil aktiven v raznih družbenih organizacijah — predvsem pri gasilcih.

Vse življenje je ljubil glasbo in petje in to mu je bilo podarjeno tudi v poslednji pozdrav.

Anton Koboltu v spomin

Pokopali smo ga 4. 2. 1983 v Črni. Bil je eden starejših upokojencev, ki tako počasi tonejo v pozabo, zato mu kot njegov dolgoletni sodelavec namenjam naslednje vrstice v spomin.

Pokojni Tone je bil rojen 16. 6. 1907 v občini Dravograd. Njegova mladost je bila težka. Že kod sedemletni fantič je moral služiti k tujim ljudem, zato tudi ni mogel dokončati osnovne šole. Ko je dorasel je moral poprijeti za vsako delo in tako ga je že leta 1929 pot za delom privedla v Mušenik k takratnemu lastniku žage v Mušeniku, kjer se je tudi ustalil in si tudi poiskal svojo življenjsko družico.

Na žagi v Mušeniku je opravljal razna dela, priznana mu je bila tudi kvalifikacija delavca pri krožni žagi.

Ob pričetku obratovanja nove žage je Tone prevzel delovno mesto glavnega delovodje in skladiščnika. To delo je opravljal nad vse vestno in zadovoljivo. Bil je dosleden, ni poznal odklonov ali nediscipliniranosti.

Bil je družbenopolitični delavec. Deloval je največ v sindikatu in pri gasilcih. V gasilskem društvu ni bil samo med organizatorji in ustanovnimi člani, temveč je tudi aktivno delal.

Z 31. 10. 1962 se je starostno upokojil. Njegovo zanimanje za kolektiv in delovno mesto pa je ostalo vse do takrat, ko je pred dvema letoma doživel nesrečo. Zlomil si je kolk. Kljub zdravljenju in operaciji se ni mogel več tako premikati in hoditi kot prej in to je za njega postalo tudi usodno.

Tone, živel si dolgo in koristno življenje! Zakaj si odšel za vedno? Nam, ki smo ostali in nekdaj delali s teboj boš ostal v lepem spominu!

Njegov dolgoletni sodelavec
Miroslav VERDNIK

Nekaj misli ob odhodu v penzijo

Najprej bi se rada zahvalila tov. Ajnžku za prijazne besede v slovo. Najbrž vsakemu, ki odhaja v pokoj in zapušča delo in ljudi, ki jih ima rad, veliko pomenijo iskreno izrečene besede. Ja, tov. Ajnžik, rada sem imela vse kmete kooperante in svoje sodelavce. Najbolj sem bila vesela, če sem lahko komu ustregla in mu ni bilo treba zastonj hoditi in to nekaterim zelo daleč. Pa tudi znesla se nisem nad nikomer, saj nisem imela prilike. Kajti vedno še drži »lepa beseda lepo mesto najde«. Pa tudi posebno »tečen« ni bil nihče. Malo tečni pa smo tako vsi. Pa še na vašo vzpodbudo bom odgovorila! Moj in vaš VIHARNIK ne bom nikdar zapustila, oz. vsaj dokler ne, dokler mi ne bo odpovedalo pero in dokler, da bodo moji prispevki koristni. Ko sedaj delam bilanco svojega dela, ugotavljam, da sem veliko storila za vsakogar, ki je prišel na obrat. Pa se mi zdi, da bi morala še več. V meni je živelo vedno načelo: Človek je živa stvar, papir pa mrtev, čeprav v teh časih papirja ne smeš zanemarjati, ker se ti lahko zelo maščuje. Zdela se mi je, da ni dovolj uradni del pogovora s stranko, treba se je še kaj pogovoriti, čeprav to vzame veliko, veliko časa, a stranka ima občutek, da se ti ne mudi tako zelo, kakor je že danes navada.

Za poživitev bom omenila nekaj drobnih primerov, ki so v suhoparno pisarniško delo prinesli malo razvedrila in delo je šlo lažje naprej.

Pogosto prihaja po opravih kmetica iz Tolstega vrha. Pa jo vprašam: »Zakaj pa vašega moža ni nikoli na obrat?« »Ja veste, moj mož je zelo bolan in slab je.« »Ja kaj pa delate z njim ponoči,« mi je ušlo. Iskren smeh, ki ga dolgo nisem pozabila, je odmeval po hodniku. In kadarkoli je potem prišla, vedno se je najprej prisrčno nasmejala.

Po telefonu se je večkrat oglašal moški glas. »Prosim povejte mi ta ali oni podatek. Prosim, kdaj lahko pridem po potrdilo.« In če sem bila dobre volje, sem rekla: »Ni vam treba prositi, saj ste fletni.« Pa če je bil al ne. Zopet je bilo polno smeha.

Nekoč sem se pogovarjala z nekim Ljubljančanom. Pa pravi: »Rad bi vas videl, ko tako fletno govorite KOROŠKO.« Svoje govorice pač nisem nikdar zatajila, čeprav me najbrž marsikateri ni razumel.

Rekla sem mu: »Veste, škoda, da ni telefon kot televizija, ne bi vam bilo žal, če bi me videli.« Še dobro, da res nismo še tako daleč, ker bi ga lahko infarkt.

Vsakdo, ki se ukvarja s telefonijo, mu je znano, kako se tem žicam včasih zmeša. Kličem, ne vem koga že. Pa se oglasi onkraj žice: »Halo, halo, tu farma bikov.« »O, hvala, zaenkrat,« mu rečem, »če bo kdaj treba vas pokličem!« Lahko si mislite, koliko je bilo smeha. Ker včasih direktorji tudi sami zavrtijo kakšno številko, tako jo je tudi naš direktor. Pa se oglasi onkraj žice: »Tu frizerski salon.« No

bolj na tiho povedano, je bil takrat res zelo potreben frizerja. Nisem si upala smejat. A mislila sem si, menda ga pa ja niso videli skozi žico.

Taki in podobni primeri so mi pomagali v boju s papirno vojsko.

Za mano so lepi, prijetni časi, morda je bil kdaj tudi kakšen boleč primer, pa vendar lepo je bilo delati. V vsakem koščku papirja je bilo kaj zanimivega, čeprav bi človek kakšen dopis tudi raje pojedel. Če si imel svoje delo rad, je vse šlo. Morda bi bila res prava tajnica, če me ne bi pestile nesreče, pa preveliko telefonskih in UKV pogovorov, tako da včasih res ni bilo mogoče takoj vsakemu ustreči. Naj mi vsi oprostijo.

V teh, zame težkih dneh, nisem bila tako hrabra, da bi vsakemu svojemu sodelavcu segla ob slovesu v roko, prav tako tudi ne kmetom, ker bi bilo prehudo. Naj te moje vrstice to nadomestijo.

Naj zaključim in se kolektivu zahvalim za pozornost ob odhodu, za darila, ki me bodo spominjala na leta, ki sem jih preživela pri gozdarstvu. Hvala za pozornost tudi sodelavcem TOZD Gozd. Črna, ki delajo na Ravnah.

Se enkrat hvala vsem, ki so me s prijaznimi željami pospremili na drugo delovno mesto.

Vesela bom, če se me bo še kdo kdaj spomnil.

V. Gerl

Ivan Štramec

je odšel po napornem delu v zasluženi pokoj

Težko je najti besede in opisati delo in življenje človeka, ki je bil delaven, dober in spoštovan sodelavec.

Njegova pot je bila že od rojstva trnjava in težka, saj je večji del svojega življenja preživel v naravi in delu.

Ivan ŠTRAMEC se je rodil 2. 12. 1929 v gozdu pod smreko na Orlici. Že kot novorojenček se je tesno združil z gozdom in naravo, saj ga je mati kot služkinja, ki ni imela zavetje, povila kar v gozdu pod smreko.

Nato ga je v predpasniku odnesla k stricu, misleč, da bo tak kmalu umrl. Čez dva meseca ga je prevzela v oskrbo stara babica.

Po petem letu starosti je doraščal pri očetu in mačehi na Pušnikovi kmetiji, kjer je bilo

treba takoj prijeti za delo. Tu je bilo že nekaj bratcev in sester. Že kot deček je spoznal kruto borbo za borni kos kruha, občutil krivico, ki jo je trpel kot zapostavljen otrok v družini. Kmalu je moral k sosedu Bozovniku za pastirja. Tu ga je zajela vojna vihra. Kmalu so fašisti odgnali gospodarja in Ivan je ostal sam na kmetiji. Ker je imel bogate življenjske izkušnje, je sam skrbel za živino in posestvo dokler, da so se lastniki vrnili. Le tako naporno življenje in ponižanja so Ivana prekalili v dobrega delavca, ki je že v začetku leta 1946 začel redno delati pri cestnem podjetju, nato v kamnolomu in tako prvič zavestno občutil, da si je kos kruha zaslužil sam. Po odsluženju vojaškega roka leta 1951 se je zaposlil pri gozdni upravi Radlje, kjer je dolga leta pešal in gazil sneg od delovišča do delovišča, sekal in spravljaval les po grapah v dežju in snegu v dolino.

Ob elementarnih nesrečah pa se je udeležil tudi sečnje v Črni in Mislinji. Mi, ki smo z njim delali, živeli, vemo, da je bil dober, delaven in discipliniran ter vedno dobre volje, kakor je še danes. Danes vidne gube na zmučenem obrazu pa nam povedo, kako težka je bila njegova preteklost.

Leta 1953 se je poročil. Ko je zbiral dokumente za svečan obred, je ugotovil, da ima še dva brata Rudija in Stefana.

Danes je Ivan srečen, da si je ustvaril lasten dom v Vuzenici in da so štirje otroci pri svojem kruhu.

Težko je bilo doseči cilje, a složno z ženo in otroci so z ramo ob rami ustvarili to, kar danes imajo.

Redki so bili trenutki v življenju, da bi se bil Ivan lahko odpočil, zato mu iz srca želimo, da še vrsto let uživa srečo v krogu svojih dragih in se na večer svojega življenja res odpočije.

Njegovi sodelavci
TOK gozdarstvo Radlje

OBVESTILO

»LESNA« TOK Gozdarstvo Slovenj Gradec in TZO LEDINA Slovenj Gradec

razpisujeta

natečaj za kreditiranje izgradnje in večja popravila kmečkih hiš.

Kredit se bodo odobrili po Pravilniku o kreditiranju izgradnje kmečkih hiš.

Vloge s potrebno dokumentacijo oddajte do 10. aprila 1983 pri Kmetijski pospeševalni službi TZO LEDINA.

»LESNA« SLOVENJ GRADEC
TOK GOZDARSTVO
SLOVENJ GRADEC
TZO »LEDINA«
SLOVENJ GRADEC

Na občnem zboru sindikata TOK gozdarstvo Ravne smo se poslovili od naših sodelavcev, ki sta šla v pokoj.

Draga Vida, dragi Andrej!

Prišel je čas, ko se moram v imenu kolektiva posloviti od vaju, ker sta v minulem letu odšla v zasluženi pokoj. Dolga leta sta bila člana gozdarske branže, tesno pa smo začeli sodelovati ob združitvi privatnega sektorja, to je od leta 1963 dalje. Tako smo torej skupaj delovali kar 20 let, Vida kot tajnica, Andrej pa kot revirni gozdar. Vajino delo je bilo vzorno, polno elana, nesebičnosti in poštenosti.

Vida je odlikovala njena pristrčnost, prijaznost ter vljudnost do slehernega člana kolektiva, poslovnega partnerja in seveda do kmeta, kateremu je bila vedno na razpolago.

Neštete težave so jo pestile v njenem življenju, predvsem zdravje njene širše in ožje družine. Vse to je premagovala junaško, brez tarnanja ali posledic v službi. Prepričan sem, da smo ji v teh težkih časih premalo pomagali, ker nas pač preganja ta neizprosni tempo življenja.

Vida ni bila samo tajnica, bila je praktično duša obrata. Poleg administracije je pripravljala vse materiale za naše samoupravne in tudi politične organe v obratu, vodila zapisnike ter skrbno vodila vso evidenco izvrševanja sprejetih sklepov. Vsak dan je sprejemala na desetine strank in skušala ugoditi njihovim željam.

Velike zasluge ima pri delovanju naših samoupravnih organov, pri naših samoupravnih in človeških odnosih, ki so predpogoj dobrega delovanja in napredka nasploh.

Bila je prava desna roka direktorja. Kljub izredni zaposlenosti je beležila sleherni važno sporočilo in ga tudi pravočasno posredovala. Tudi razpored sestankov je bil zabeležen. Takšno tajnico si direktor lahko samo želi.

Andrej ni bil samo gozdar. Takoj ob združitvi je dejal, da se mora gozdar v privatnem sektorju, poleg svojih osnovnih gozdarskih opravil, vključiti tudi v širše življenje ter problematiko kmetov. Zavedal se je preobrazbe in sprejetih stališč naših družbeno političnih ter samoupravnih organov, da moramo kmetu pomagati in ga čimprej spraviti v normalne življenjske okoliščine. Sprejel je naloge in jih z vso resnostjo tudi uresničeval. Vzpostavil je takšne odnose s svojimi kmeti, da so ga kljub doslednemu, strogemu opravljanju svojih službenih dolžnosti, vzeli za svojega. Ni nove strehe na hiši ali hlevu brez Andrejevega znanja, ni akcije, pri kateri ne bi Andrej sodeloval in še več, kjer je naletel na siromašnost se je angažiral kot glavni socialni delavec. Veliko je naredil za kraj, za svoj revir, za svoje Strojance, ki so trepetali zanj, ko ga je na udarniškem delu doletela nesreča in skoraj pretrgala njegovo nit življenja, pa je po vztrajnem dolgotrajnem okrevanju le še ostal med nami.

Večji del vajinega življenja in vajine ustvarjalnosti je živo vtkana v naše vidne rezultate, v razvoj našega hribovskega podeželja in zadovoljstva kmečkega človeka, kateremu so še kako potrebne lepe besede in pomoč.

Vsi ti lepi, pa tudi težki dnevi, ki smo jih skupaj preživeli, so potrdili, da smo bili dobri delovni tovariši.

Zato vama iskrena hvala za vso požrtvovalno delo z željo, da se vračata v kolektiv, zdrava in ponosna na minulo ustvarjalnost in da se tudi v bodoče skupaj z nami veselita uspehov.

Upokojiti se ne pomeni zapreti se in preživeti v samotni, ampak pomeni uživati svoj zasluženi pokoj tudi med svojimi službenimi prijatelji, ki vama bomo s ponosom v pomoč pri nabiranju nadaljnjih življenjskih moči.

Ostanita še vedno naša, vračata se med nas bomo veseli, pa če prav prideta samo na kratek klepet.

HVALA VAMA!

Direktor TOK
Jože Logar

Avgust Črešnik

se je rodil 6. 7. 1929 na Primožu na Pohorju v kmečki družini. Dela doma ni zmanjkalo, pa kljub temu je kot mlad fant z očetom hodil v gozd pomagat pri sekaških in tesarskih delih h kmetom in veleposestnikom na področju Pohorja vse do leta 1958.

Vojake je služil v Prištini od leta 1949 do 1952. kar cela tri leta. Gustl pravi, da v tistih časih je pomenilo biti vojak drugače kot pa je danes. V letu 1957 se je poročil, prihajali so otroci in moral se je osamosvojiti in leta 1958 se je redno zaposlil pri gozdni upravi Radlje v revirju Primož, kjer je delal vse do zadnjega dne upokojitve, seveda so se med tem časom menjavala imena podjetij. V letu 1963 je močno zbolel, huda bolezen mu je pustila posledice, tako da se od tega časa ni čutil več

zdravega, pa čeprav je po naravi videti zelo klen in močan človek. Zdravstveno stanje se mu je kljub nenehnemu zdravljenju in s premetitvijo na lažje gojitveno delo nenehno slabšalo do tolikšne mere, da je bil dne 1. 5. 1982 invalidsko upokojen kot gojitveni delavec TOK gozdarstva Radlje ob Dravi.

Kot večkratni član samoupravnih organov in član sveta sindikata je vedno dobro zastopal interese svoje delovne sredine in bil dober tovariš med delavci.

Na Primožu si je leta 1964 zgradil lasten topel dom, v katerem se danes počuti zadovoljnega in srečnega.

Ob zaključku leta smo se vsi delavci TOK gozdarstva Radlje Črešniku zahvalili za opravljeno delo in mu zaželeli še vrsto let sreče in zdravja v krogu svoje družine.

Sodelavci TOK Radlje

Petdeset let zvestobe

V soboto 12. 2. 1983 sta pred ma-tičarjem in župnikom potrdila 50 let skupnih brig in skrbi zakonca Ivan in Antonija ANŽELAK.

Zlata poroka, petdeset let. Spomin samodejno plava nazaj. Decembra 1906 leta se je rodil Ivan. Kot je v tistih časih bilo v navadi, je šel z devetimi leti za pastirja. Kasneje je bil hlapec. Tako se ni dalo priti do boljšega zaslužka in samostojnosti. Kmalu je začel iskati kruh v gozdo-vih. Odločil se je za »cimrovko«, z njo je tesal les po pohorskih gozdo-vih.

Leta 1933 sta se v starotrški cerkvi poročila. Antonija je bila hči bajtar-ja iz Gradišča. Služiti je šla z osmimi leti, najprej kot varuška otrok, kas-neje pastirica in dekla.

Trinajst otrok se jima je rodilo. Enajst jih še živi.

Garala sta »šparala«. Kupila sta Robnikovo bajto in v njej živita še danes.

Leta 1935 je bajta pogorela. Zače-ti je bilo treba znova. Ivan je še bolj poprijel za »cimrovko«. Stesal je svoj dom in tesaril za lesne trgovce in kmete po pohorskih gozdovih pa tudi drugod. Antonija pa je previ-jala, negovala in »manirila« otroke ter hodila v »tavr« k okoliškim kmetom. Ivan se je kasneje zaposlil v tovarni meril, kjer je dočakal pen-zijo.

In kako je z zakonsko slogo?

Ivan pravi: »Bolj razmišljam, bolj sem prepričan, če bi bil še enkrat mlad, bi zopet poročil Antonijo.«

Antonija: »Zlata poroka bo, me mora imeti že rad, da se hoče še enkrat ženiti.«

Želimo jima trdnega zdravja in da bi se ponovno srečali na biserni poroki.

J. Š.

Zlatoporočenca Ivan Anželak, rojen 4. 12. 1906, Antonija Anželak, rojena 13. 1. 1913

Opravičilo za Strgarjevo mamo

Res lepa je naša vas Raz-bor, v lepem vremenu vidiš daleč v Saleško in Mislinjsko dolino. Zato ni čudno, da se popotnik, ki obišče naše kraje in ljudi, rad vrne vsaj čez le-to, če že ne prej.

Tako je tudi naš tovariš Guček po petnajstih letih le-po opisal pot E6 YU, vendar mu nekaj nekateri ljudje le oporekamo. Vse preveč ostro je kritiziral Strgarjevo mamo in tudi Strgarjevo kmetijo. Ne vem, ali je omenjeni tova-riš pomislil, kaj je temu kri-vo. Strgarjeva mati je ena tistih žena, ki je med NOB ključovala vsem takratnim težavam. Delala je doma na skopi hribovski kmetiji in če je bilo treba, je dala borcu ali aktivistu zadnji kos kruha. Ali sploh poznamo te dobre in skrbne kmečke žene, ki so nam takrat mnogo pomenile?

Zdi se mi, če je bil Guček res z njenim možem v briga-di, da danes ne bi smel javno kritizirati tako zgarane in že onemogle Strgarjeve mame. Mi vsi, ki smo med vojno do-živeli marsikaj, si danes želi-mo, da ostanemo pristni in vljudni drug do drugega in da pomagamo, kjer in koli-kor moremo.

Lahko pomislimo, če mati vzgaja šest otrok, koliko časa mora žrtvovati.

Takšna je bila Strgarjeva mati! Šest otrok je vzgojila in vsi so dobro situirani in ima-jo svoje družine.

Morali bi se vprašati, kdo je kriv, da ta žena ni tako razgledana, kot je večina kmečkih žena. Ali nismo krivi tudi mi? Nihče ji ni nikoli svetoval, kako bi bilo bolj prav.

Nikoli ne bom pozabila teh dobrih kmečkih žena, saj sem sama večkrat premočena in lačna poiskala toplo kmečko peč, da sem se posušila in do-bila, če ne drugega, kos do-mačega kruha. Zato jih spo-stujem!

Strgarjevo mamo pa naj vrstice v VIHARNIKU ne mo-tijo. Da je zaprta sama vase, ve le ona, zakaj. Kako se ji je krojila mladost, nam je ne-poznano.

V zahvalo za njeno delo za-pisala

Štefka Melanšek

Srednja šola Edvard Kardelj Slovenj Gradec za šolsko leto 1983/84 v okviru LŠC Maribor

RAZPISUJE

vpis v 1. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja odraslih ob delu lesarske usmeritve.

Pogoje za vpis v 1. letnik srednjega izobraževanja ima

1. kdor je uspešno končal osnovno šolo
2. kdor je uspešno končal skrajšani program srednjega izobraževanja oz. šolo po zakonu o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij.

Prijave za vpis sprejema Izobraževalni center Lesne Slovenj Gradec do 25. marca 1983, kjer dobite tudi vse potrebne informacije.

Izobraževalni center

PRI MOŠKIH GO ČRNA, PRI ŽENSKAH TP PREVALJE

V soboto 29. 1. 1983 smo v Pamečah z namiznim tenisom zaključili program športnih tekmovanj LESNE za leto 1982. Tekmovanje je bilo vseskozi zanimivo, saj smo šele po namiznem tenisu dobili zmagovalce, tako pri moških kot pri ženskah.

Tekmovanja so potekala v naslednjih disciplinah: veleslalomu, sankanju, teku na smučeh, kegljanju, odbojki, mallem nogometu, namiznem tenisu, krosu, streljanju z zračno puško, šahu in plavanju.

Rezultati pa so bili naslednji:

moški:	štev. osv. točk	TOZD žaga Mušenik	7
1. TOZD GO Črna	60	17. TOZD CLS Otiški vrh	6
2. TOK GO Ravne	57	TOZD Gostinstvo in turizem	6
3. TOZD TP Prevalje	47	19. TOZD GO Slovenj Gradec	3
4. TOZD Nova oprema	43	20. TOZD žaga Otiški vrh	1
TOZD TIP			
Otiški vrh	43		
6. DSSS	39	ženske:	štev. osv. točk
7. TOZD TIS Pameče	26	1. TOZD TP Prevalje	15
TOZD TP Pameče	26	2. DSSS	14
DS interna banka	26	3. DS interne banke	9
10. TOK GO		4. TOZD Blagovni promet	7
Slovenj Gradec	21	5. TOZD TP Pameče	6
11. TOZD GO Mislinja	17	6. TOZD TIP Otiški vrh	6
12. TOZD Blagovni promet	14	7. TOZD Gostinstvo in turizem	3
13. TOZD gradnje	12		
14. TOZD TSP Radlje-Podvelka	8		
15. TOK GO Dravograd	7		

Športno aktivnost v Lesni smo uspeli v zadnjem času nekoliko dvigniti, vendar še vedno nismo uspeli pritegniti k sodelovanju nekatere TOZD še posebej s področja Radelj in Mislinje. Prav tako se športnih tekmovanj premalo udeležujejo ženske, saj se je enajstih srečanj, kolikor jih je bilo v letu 1982, udeležilo le sedem TOZD in DS, kar je očitno premalo.

V januarju smo se sestali referenti za šport in potrdili porabljena sredstva in realizirana tekmovanja za leto 1982.

Prav tako smo sprejeli načrt tekmovanja in finančni plan za leto 1983, ki obsega:

disciplina	rok izvedbe tekmovanja	odgovorni za izvedbo	planirana sredstva
1. smučanje	začetek februarja	GO Črna	40.000,00
2. sankanje	druga pol. febr.	Žaga Mušenik	15.000,00
3. tek na smučeh	začetek marca	GO Črna	15.000,00
4. kegljanje	april	TP Prevalje	12.000,00
5. kros	začetek maja	DS IB	15.000,00
6. odbojka	druga pol. maja	TIP Otiški vrh	15.000,00
7. mali nogomet	zač. junija	Blagovni promet	20.000,00
8. namizni tenis	druga pol. junija	TP Pameče	10.000,00
9. pohod na Triglav	2—4. julija	Matko, Lenart, Čuješ, Gregor	30.000,00
10. streljanje	september	TOK Radlje	10.000,00
11. šah	oktober	Nova oprema	8.000,00
12. plavanje	november	TOK Ravne	10.000,00
13. srečanje v odbojki s STOL Kamnik	— junij	—	20.000,00
			220.000,00

V letošnji plan smo dodatno vnesli pohod na Triglav v mesecu juliju. Čim večjemu številu delavcev Lesne želimo omogočiti osvojitve najvišjega vrha Jugoslavije, zato se obračamo na alpiniste v Lesni, da nam pri tej akciji strokovno pomagajo.

Prav tako bi naj srečanje s STOL Kamnik v letošnjem letu izvedla komisija za šport.

Sprejetih je bilo precej sklepov za poenotenje in lažjo organizacijo tekmovanj, potrebno je le, da referenti za šport v posameznih TOZD, TOK in DS posvetijo malo več pozornosti rekreaciji v Lesni. Kjer še nimate primerne športnega referenta, naj OO sindikatov in DS čimprej predlagajo primerne delavce, ki bodo voljni delati na športnem področju.

Vsem udeležencem športnih tekmovanj v letu 1982 čestitam za dosežene uspehe, v letu 1983 pa vam želim veliko športne sreče.

Jože Lenart

Odgovorna urednica Ida Robnik se je pri smučarskem tekmovanju Lesne tudi spustila skozi vrata — Foto: Andrej Šertel

Veleslalom

V soboto 12. 2. 1983 se je na startu na smučišču v Črni na Koroškem zbralo 157 delavcev Lesne. Na tako številno udeležbo na sindikalnem tekmovanju med temeljnimi organizacijami Lesne je verjetno vplivalo zelo lepo, sončno vreme, ki je na kraj tekmovanja privabilo tudi nekaj gledalcev. Kljub temu pa naslednjih šest temeljnih organizacij ni poslalo svojih predstavnikov na športno srečanje: gozdarstvo Slovenj Gradec, gozdarstvo Mislinja, gozdarstvo Radlje, žaga Mislinja, žaga Otiški vrh in žaga Vuhred.

Tekmovanje je bilo ekipno in posamezno v kategorijah po starostnih razlikah deset let.

Ekipa so se razvrstile na naslednja mesta:

Moški:	čas:	9. Transport in servisi	2.37,73
1. TOZD gozdarstvo Črna	2.27,60	10. Žaga Mušenik	2.37,85
2. TIP Otiški vrh	2.29,26	11. CLS Otiški vrh	2.40,86
3. TOK Radlje	2.29,98	12. TOK Dravograd	2.41,97
4. Nova oprema	2.30,45	13. TSP Radlje — Podvelka	2.45,02
5. TOK Slovenj Gradec	2.33,08	14. Interna banka	2.46,71
6. TOK Ravne	2.33,49	15. TP Prevalje	3.25,02
7. TP Pameče	2.34,60	16. Blagovni promet	3.37,72
8. DSSP	2.36,61	17. Gradnje — odstop	
		(Nadaljevanje na 18. strani)	

(Nadaljevanje s 17. strani)

ženske:	čas:	4. Blagovni promet	5.40,29
1. Interna banka	4.34,40	6. Žaga Mušenik	
2. TIP Otiški vrh	4.35,88	7. TP Prevalje	
3. DSSP	5.33,45	7. Transport in servisi	

Najboljši posamezniki:

moški:	čas:	TOZD	kategorija
1. Gregor Peter	47,56	DSSP	do 25 let
2. Lorber Drago	47,53	Nova oprema	od 25—35 let
3. Plesec Franc	47,86	GO Črna	od 35—45 let
4. Mikeln Jani	48,09	TOK Ravne	od 25—35 let
5. Srebre Ivan	48,35	GO Črna	od 35—45 let

ženske:

1. Havnik Vlasta	57,28	Tip Otiški vrh	do 30 let
2. Mihelj Marija	58,92	Interna banka	nad 30 let
3. Repanšek Lenka	59,47	TP Prevalje	do 30 let
4. Skerlovnik Zlatka	1.02,04	Žaga Mušenik	do 30 let
5. Germavc Marta	1.02,04	Interna banka	do 30 let

I. R.

Dvaindvajsetletni Tomaž Robač, TOZD gozdarstvo Črna na Koroškem, je bila na letošnjem koroškem maratonu po poteh XIV. divizije med člani četrti. Tekaška proga je bila dolga 25 km in jo je Tomaž pretekla takole zadovoljen.

Z letošnjim novim letom je bil merilec lesa Anton Maček pri tozdu gozdarstva Črna invalidsko upokojen. Tole pesmico je spisal v spomin na svoje dolgoletno delo:

*Po gozdni cesti MAN hiti,
ob njej lep kup lesa leži,
ko tovor hloedov naloži,
nazaj v dolino spet zdrvi.*

*Na žagi hitro kot za stavo
razlaga z Jonsereds napravo,
verigo je še treba speti,
nazaj v planino pohiteti.*

*Po drugi tovor, v drugi kraj,
rad hitro bil bi spet nazaj,
a zdaj pobira sam drobiž,
izpod kupa skoči gozdna miš.*

*Tako sem dan na dan se vozil
in v sebi nosil skrite želje:
Da me šofer, ta moj prijatelj
varno spet domov pripelje.*

Anton Maček

POMLAD JE TU IN Z NJO NEVARNOST GOZDNIH POŽAROV, ČUVAJMO GOZDOVE PRED POŽARI!

Namizni tenis

19. 1. 1983 je bilo v okviru športnih iger Lesne organizirano tekmovalstvo v namiznem tenisu v telovadnici Tovarne pohištva Pameče. Tekmovalja so se udeležile ekipe desetih temeljnih organizacij. Kljub temu, da telovadnica ni bila ogrevana, je tekmovalstvo potekalo v prijetnem, športnem vzdušju.

Ekipe so dosegle naslednje rezultate:

Moški:

mesto	TOZD
1.	TIP Otiški vrh
2.	TP Prevalje
3.	TOK Slovenj Gradec
4.	Interna banka
5.	TOK Ravne
6.	TP Pameče
7.	Delovna skupnost
8.	Gradnje
10.	Žaga Otiški vrh

Ženske:

mesto	TOZD
1.	TP Pameče
2.	Delovna skupnost

3.	TP Prevalje
4.	Blagovni promet

I. R.

Sankanje

Letos so se pogumni tekmovalci v sankski disciplini zbrali že drugič na startu, tokrat na Ludrskem vrhu. Sankaške tekme so bile organizirane v okviru športnih iger Lesne za letošnje leto. Udeležilo se je 67 tekmovalcev iz enajstih temeljnih organizacij, od tega je bilo 15 žensk in 52 moških.

Dosegli so naslednje rezultate:

EKIPNO:

Ženske

mesto	TOZD	čas
1.	TP Prevalje	7,00.5
2.	Žaga Mušenik	9,05.1
3.	Blagovni promet	10,06.8
4.	TOK Ravne	

Moški:

mesto	TOZD	čas
1.	Gozdarstvo Črna	6,15.9
2.	TOK Slovenj Gradec	6,16.6

3.	TOK Ravne	6,46.2
4.	Gozdarstvo Mislinja	7,02.8
5.	TP Prevalje	7,03.4
6.	Gozdarstvo Slovenj Gradec	7,10.6
7.	Žaga Mislinja	7,14.1
8.	Žaga Mušenik	7,37.9
9.	Interna banka	
10.	TOZD Gradnje	

Najboljša mesta posameznikov:

Ženske:

1.	Repanšek Lenka, TP Prevalje	2,17.4
2.	Glinik Anica, TOK Ravne	2,17.4
3.	Brložnik Vida, TP Prevalje	2,28.5
4.	Krivonog Štefka, TOK Ravne	2,30.0
5.	Skarlovnik Zlatka, Žaga Mušenik	2,34.8

Moški:

1.	Zdovc Emil, TOK Ravne	2,02.2
2.	Kos Leopold, Gozdarstvo Črna	2,03.8
3.	Kos Jakob, Gozdarstvo Črna	2,04.0
4.	Pungartnik Avgust, TOK Slov. Gr.	2,04.4
5.	Knez Feliks, TOK Slovenj Gradec	2,06.1

I. R.

Oh, ta kavica

»Vstani, kava je že na mizi!« Pričel se je njen in njegov delovni dan. »Kavo, prosim, kavo!« je slišati že navsezgodaj v bifejih avtobusnih postaj. Čakajoči hočejo svojo jutranjo »dozo«. »Dvojno« naroča šef, ki ima danes za sabo že tretji sestanek. »Ali že voda vre? Ne morem pričeti z delom, tako sem utrujena!« je slišati iz sosednje pisarne. »Mami, samo požirek, prosim,« moleduje najstnica, med tem, ko njen mali bratec že pridno »pupca kavico« iz kavne skodelice, napolnjene s kakavom.

Moderen čas, čas civilizacije, burnega napredka, čas naglice, ko človek skoraj ni več človek, ko postaja že robot... Nič čudnega ni, če se dan prične, nadaljuje in pogostokrat tudi konča s poživilom, s kavo.

Letošnja zima je gozdarjem ustregla. Tudi v sredini meseca januarja je sečnja potekala dokaj v normalnih pogojih tudi visoko gori pod Plešivcem.

Na fotografiji: Gozdna delavca pripravljata vsak svojo malico

I. Robnik

ZADOVOLJSTVO

So si slovenjegraški politični in gospodarski funkcionarji zadovoljno meli roke ob zadnji podražitvi železniškega prevoza za 30 %: »Pa smo ga res pihnili takrat leta 1968, ko smo razdrli železniško progo Velenje—Dravograd. Tako nas takale podražitev ne bo nič prizadela.«

A. Š.

ZAHVALA

Delovcem TOK Dravograd se najiskrenejše zahvalujemo za pomoč ob izgubi dragega moža in očeta Alojza Poberžnika

žalujoča žena Marija
s sinovi

Prava kavica, ta blagodejni čudež narave, ta nadnaravni vir našega subjektivnega razpoloženja, gonjač naše aktivnosti... Zahvaljujoč svojemu ugodnemu okusu in osvežujočemu delovanju je postala kava že prava »svetovna zvezda«. Kdor jo enkrat pokusi, vedno znova posega po dišeči omami, kdor jo je preko dneva ali zvečer zaužil v večjih količinah, pa je spoznal tudi njene slabe lastnosti.

Delovanje kofeina

na človeški organizem je različno, odvisno od posameznika in od njegovega splošnega telesnega stanja. Pri močnejši utrujenosti vpliva ugodno, a ne vedno, drugačen učinek ima tudi pri popolnem telesnem počitku.

Po zaužitju kave sluznica želodca in črevesja kofein hitro vsrka. Po 30—60 minutah se nahaja v krvi največja količina kofeina, zato tudi takrat pričakujemo najmočnejše delovanje kave na telo. Po dveh urah se polovica kofeina že izloči. V običajnih količinah (0,05—0,1 g) kofein izboljša telesno in duševno kondicijo. Izboljša se krvotok in s tem pojača delovanje možgan, miselni tok je hitrejši, izboljša se sposobnost učenja, zmanjša občutek utrujenosti, ustvari se dobro razpoloženje.

Pri večjih količinah zaužite kave se običajno razveže jezik, človek se razgovori, nakar postane razdražljiv, nemiren, delovni učinek se zmanjša, roke prično drhteti, spanec se »zrahlja«.

Iz opisanih razlogov se torej kava priporoča takrat, kadar hočemo zaradi utrujenosti pojačati delovno sposobnost oz. popijemo kavo pred napornim delom.

Uživanje kave pozno popoldan ali zvečer negativno vpliva na spanec. Da se človek v spanju odpočije, mu je poleg določenega časa globokega spanja potreben tudi določen čas lahkega spanja. Kofein deluje pretežno prve tri ure. Dolžina spanja se sicer ne skrajša, pač pa se na račun globokega spanja podaljša čas lahkega. To pa vsekakor ne pripelje do željenega cilja, kajti zbudimo se utrujeni in nenaspani.

Po pitju alkoholnih pijač kava menja subjektivno doživljanje posameznika in ustvarja lažno počutje sigurnosti. V tem primeru ne izboljša oslabiljene delovne sposobnosti, niti ne nevtralizira delovanja alkohola, kot na splošno ljudje mislijo. Kava celo pospeši prehod alkohola v kri, lahko pa se celo zgodi, da prehodno poveča njegovo količino v krvi.

Kava in zdravje oz. bolezen

Kava s kofeinom ali brez njega pojača izločanje ustnih in želodčnih sokov in pospeši delovanje črevesja. Nekateri gredo hitro po zaužitju kave na veliko potrebo. Pražene snovi v kavi dražijo želodčno sluznico, zato niso redke bolezni v želodcu ali pa pretiranega piva kave peče zgaga (položaj lahko omilimo z mlekom ali pa kavo pijemo po obroku).

Kofein deluje tudi na srce in krvotok. Zdrave osebe po 1—2 skodelici kave ne čutijo nobenih sprememb, čeprav se jim srčne žile nekoliko razširijo in pojača delovanje srca. Če srce ni povsem zdravo, že male količine kave izboljšajo njegovo delovanje. Srčnim bolnikom torej priporočajo male količine kave brez kofeina.

Kofein širi periferno ožilje, posebno v koži, srcu, ledvicah in v mišicah. Izboljša se torej delo srca in ožilja, s tem se poveča prekrvavitev, pospeši se izločanje odpadnih snovi z urinom, razširjene kožne žile pa pojačajo izločanje znoja.

Male količine kofeina neznatno dvigujejo krvni pritisk, pri večjih količinah pa le-ta celo pade. Osebe s povišanim krvnim pritiskom kavo slabše prenašajo, zato jo odsvetujemo. Kave naj bi se vzdržali tudi tisti, ki trpijo zaradi težav želodca, črevesja in bolniki z žolčnimi težavami. Kava se odsvetuje tudi bolnikom s povišanim očesnim pritiskom (zelelena mrena, glaukom) in s pojačanim delovanjem ščitnice. Bolnikom z vnetjem mehurja in z ledvičnimi težavami priporočamo zmerno pitje kave, brez kofeina.

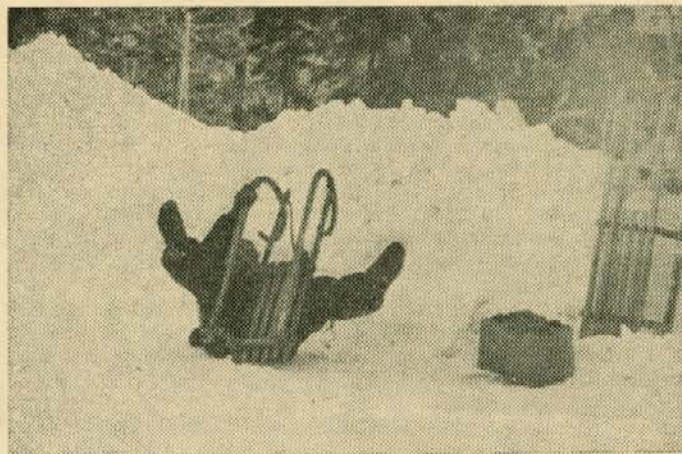
Ker kofein poveča toploto kože za 0,2—0,4° C, se kava odsvetuje tudi pri vnetnih kožnih obolenjih s srbežem (ekcem, razna druga vnetja).

V današnjem sestavku smo poleg pozitivnih lastnosti prave kave spoznali tudi negativno plat te tako splošne poslastice. Torej, pamet v roke! Če bomo poleg splošno znanih navodil za zdravo življenje (8 ur dela, 8 ur rekreacije, 8 ur počitka) pravilno posegli tudi po »kavnem napitku« (1—2 skodelici dnevno), se nam ni treba bati posledic razvade!

Nada Kadiš

Sankanje

Letošnje tekmovanje delavcev Lesne v sankanju je organizirala osnovna organizacija sindikata tozđ žaga Mušenik. Tekmovali so po Andrčevem grabnu do Prhanije. Odkrito lahko pohvalimo delavce mušeniške žage za vzorno organizacijo tekmovanja in prav tako smučarske sodnike smučarskega kluba Črna. Zaslug za lepo vreme jim ne priznamo, bilo je pač enkratno. Tekmovalcev je bilo 67.

Eni so takole prisankali skozi cilj — Foto: Andrej Šertel

Zadovoljne udeleženske so si po sankarskem spustu privoščile počitek — Foto: Andrej Šertel

Nekateri od 67 sankočev — Foto: A. Šertel

HVALA ZA OBISK

Ko človek neha aktivno delati, na nek način tudi prekine stike s sodelavci, ostanejo pa v mislih. Vsako srečanje z bivšim sodelavcem je prijetno, še posebej pa presenetljivo, če te obiščejo po dvajsetih letih. Ko me je obiskal Andrej Šertel na domu, nisem mogel skriti veselja in ne morem si kaj, da se mu ne bi zahvalil še na tak način, prek našega časopisa.

Hvala za obisk!

Stanko Gerl

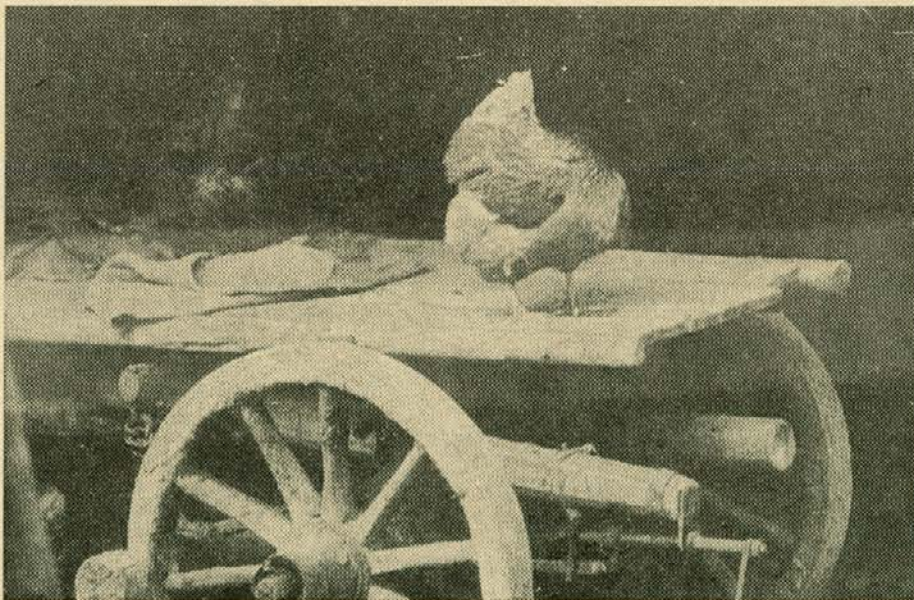

Foto: A. Klemenšek

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Šertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Šertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Klišejl in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1983